

Református
Pedagógiai
Intézet

Kiemelkedő szövegértés kompetenciákat mutató iskolák

(A 2025-ös OKM kompetenciamérés
eredmény alapján)

Készítette: Bánné Mészáros Anikó, RPI, 2026

Tartalom	
Bevezetés	2
A kérdőív adatainak elemzése	3
Az OKM eredmények hasznosítása	4
Összegzés	10
A kiemelkedő OKM eredményekhez vezető út.....	11
Összegzés	20
Összegzés	26
Az OKM mérésre való felkészítésről	27
Összegzés	33
A kiemelkedő eredmény okai.....	35
Összegzés	40
1. Melléklet: A kutatásban részt vevő iskolák	43
2. Melléklet: OKM szövegértés területen kiemelkedő iskolák kérdőíve	44

Bevezetés

A Református Pedagógiai Intézet mérés-értékelési feladatokkal foglalkozó munkatársai az országos kompetenciamérés eredményeit a református intézményrendszer szintjén a 2010-es mérési eredményektől kezdődően évente vizsgálják, elemzik.

Az országos kompetenciamérés (OKM) eredményei között a legismertebb az a mutató, hogy az adott iskola (feladatellátási hely) egyes évfolyamai az egyes mérési területeken az országosan számolt átlagtól milyen mértékben térnek el. Az eltérés a szignifikánsan nem különböző, a szignifikánsan alacsonyabb és a szignifikánsan magasabb kategóriák valamelyikébe eshet.

Ezt az összehasonlítást az úgynevezett viszonyítási csoportok átlagához mérten is megteszik. Az általános iskolai képzésben az első összehasonlítási csoport a településtípus, míg a többinél az adott képzési típus (8 évfolyamos gimnázium, 6 évfolyamos gimnázium, 4 évfolyamos gimnázium stb.).

A második viszonyítási csoportot mindkét esetben az adott feladatellátási hely tanulói létszáma határozza meg. Eszerint kis, közepes és nagy iskolák kategóriákba sorolják az intézményeket.

A Református Pedagógiai Intézet szakmai munkájában a 2025/2026-os tanévtől nagy hangsúlyt kapott az, hogy miképpen tudnánk a református iskolákban járó tanulók szövegértés kompetenciáját még magasabb szintre fejleszteni. Ez adta az ötletet, hogy vizsgáljuk meg, melyek azok a református intézmények (feladatellátási helyek), ahol a szövegértés kompetenciák kiemelkedően jók. „Kiemelkedő teljesítményű”-nek vettük azokat a feladatellátási helyeket, ahol 2025-ben szövegértés kompetenciaterületen egy adott képzési típusban legalább három olyan évfolyam is előfordult, ahol átlaguk nemcsak az országos átlagtól, hanem mindkét viszonyítási csoport átlagától is szignifikánsan magasabb érték volt. 26 ilyen feladatellátási helyet azonosítottunk be.

Célként tűztük ki, hogy felderítsük, melyek azok a tényezők, amelyek leginkább szerepet játszanak a kiemelkedő eredmények elérésében és ezeket – mint jó gyakorlatokat –, más református intézményeinknek is figyelmébe ajánljuk.

Az adatgyűjtést online kérdőívvel végeztük. A 26 intézmény közül 25 töltötte ki a kérdőívet. (Az iskolák névsora az 1. mellékletben olvasható.) Ezúton is köszönjük nekik az együttműködést!

A kérdőív adatainak elemzése

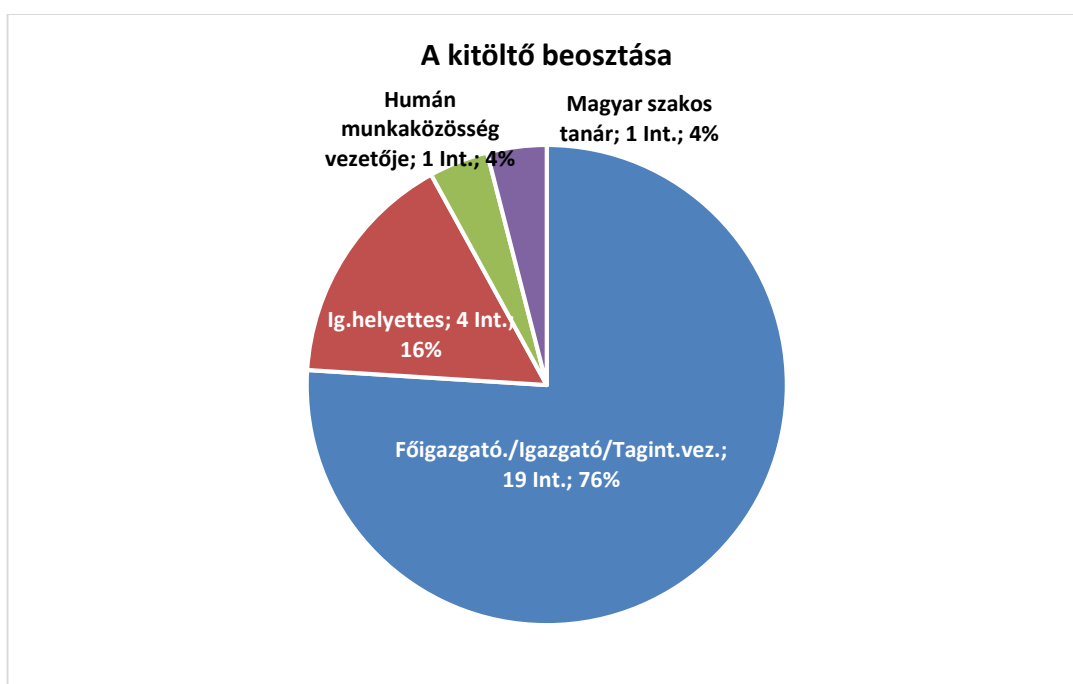
A kitöltésre felkért és azt megtevő 25 intézmény közül 22 általános iskola és 3 középiskola volt.

Kértük, hogy adják meg a kérdőívet kitöltő személy nevét és munkakörét.

A kérdőíveket jellemzően (76%) az intézmény vezetőségének egyik tagja töltötte ki. Az iskola szerkezetétől függően ez a főigazgató, az igazgató vagy a tagintézményvezető volt.

4 intézményben az igazgatóhelyettesnek delegálták a kérdőív kitöltésének feladatát, egy-egy intézményben pedig a humán munkaközösség vezetője, illetve a magyar szakos tanár töltötte ki a kérdőívet.

Az, hogy a kérdőívek háromnegyedét az intézmény vezetője töltötte ki, azt jelzi, hogy fontosnak tartották a témát. A vezetők úgy érezték, megfelelő rálátásuk van az OKM-re, és kompetensek ebben témában.

Az OKM eredmények hasznosítása

Mivel a megkérdezett iskolák kiemelkedő eredményt értek el a szövegértés területen, ezért kíváncsiak voltunk arra, hogy ezt a jó eredményt (és úgy általában az OKM mérés eredményeit) hogyan dolgozzák fel, illetve kik számára és milyen módon teszik közzé.

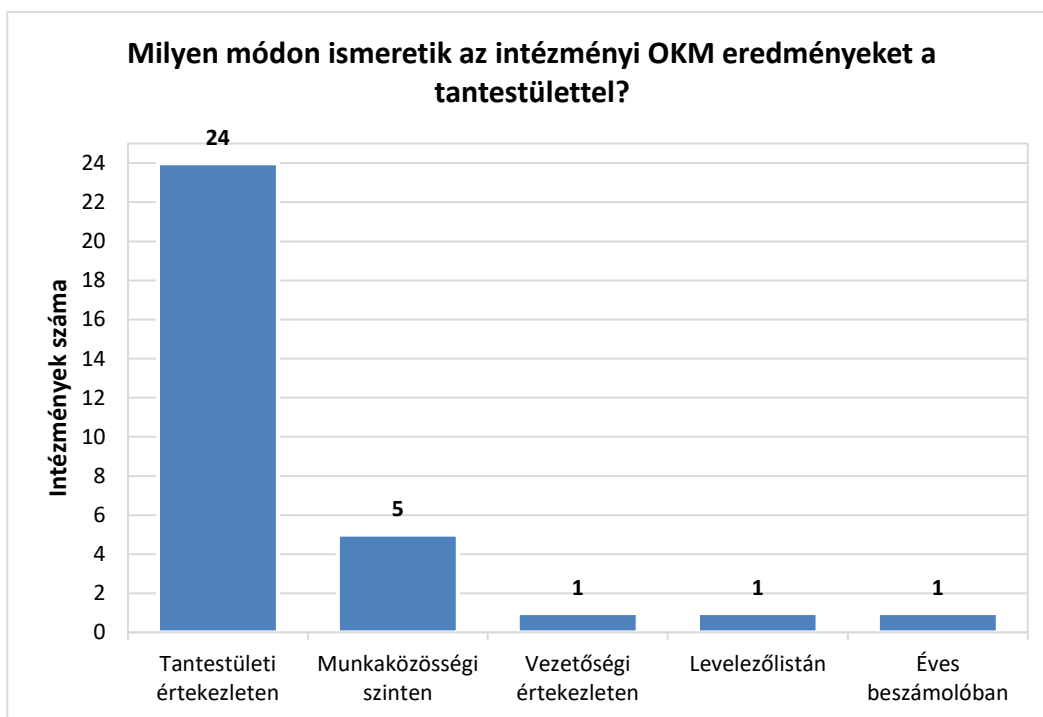
Az első kérdéskör ehhez a témához kapcsolódott.

Az eredmények feldolgozását jogszabály is előírja, a következőképpen: „A tanítási évben nevelőtestületi értekezleten el kell végezni az adott intézményre vonatkozó, **az országos kompetenciamérés**, a nyelvi mérés, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal kapcsolatos támogató rendszer, valamint a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérési adatait tartalmazó informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer (a továbbiakban: NETFIT) szerinti fizikai fittségi mérések legutolsó rendelkezésre álló adatainak elemzését, értékelését.”¹

Az első kérdésünk arra vonatkozott, hogy az intézményi OKM eredményeket megismertetik-e a tantestülettel, és ha igen, milyen módon.

A megismertetés módját szabad szöveges formában lehetett megadni, így ebből adódóan egy iskola többféle módot is megemlíthetett.

Az ismertetés gyakorlati megvalósításához kapcsolódóan összesen 39 válasz érkezett, melyekből 32 az ismertetés plénumát adta meg.

A megkérdezett 25 intézmény közül 24-ben az előírtak szerint járnak el és nevelőtestületi értekezleten ismertetik a mérési eredményeket. (A hiányzó 1 intézményben a munkaközösségi keretet említették.)

A tantestületi megbeszélés mellett több intézmény írt még más, ezt kiegészítő fórumokat is, mint munkaközösségi értekezlet (5 iskola), vezetőségi értekezlet, levelezőlistán (e-mailben) kiküldött tájékoztató.

¹ 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 117. § (5)

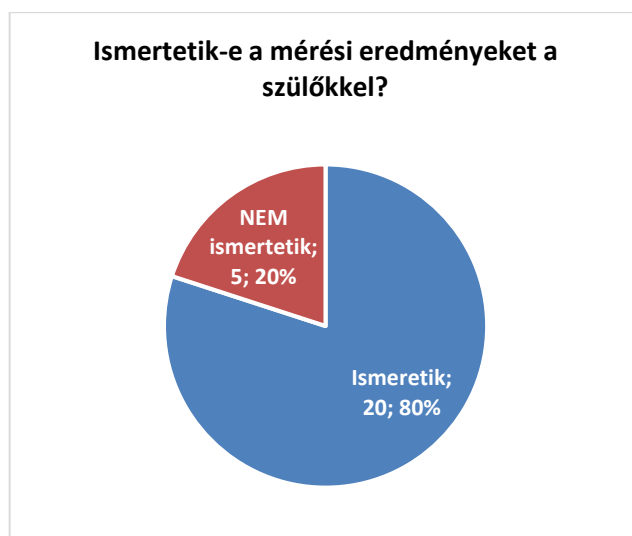
<https://njt.hu/jogszabaly/2012-20-20-5H> Utolsó letöltés: 2026.04.16.

Egy iskola fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy az éves beszámolóban is megjelenik az OKM mérésen elért eredmény bemutatása.

Ezek a válaszok azt mutatták, hogy az előírtakon túl más fórumokat is fontosnak tartanak az iskolák, hogy az eredményeket minél alaposabb megismerhessék a pedagógusok.

Egy iskola fontosnak tartotta jelezni, hogy náluk részletes elemzés is készül. 4 iskola leírta, hogy náluk felelőse is van az OKM mérési eredmények elemzésének, 2 iskolában pedig a tantestületi „általános” elemzésen túl a pedagógusok a saját tanítványaik eredményét részletesen is elemzik.

A következő kérdés arról szólt, hogy a mérési eredményeket ismertetik-e a szülőkkel, és ha igen, akkor milyen módon teszik ezt meg?

A 25 iskolából 20-ban (80%) ismertetik a mérési eredményeket a szülőkkel és csupán az iskolák ötödében nem fordítanak erre gondot. Ezen 5 iskola közül 2 középiskola.

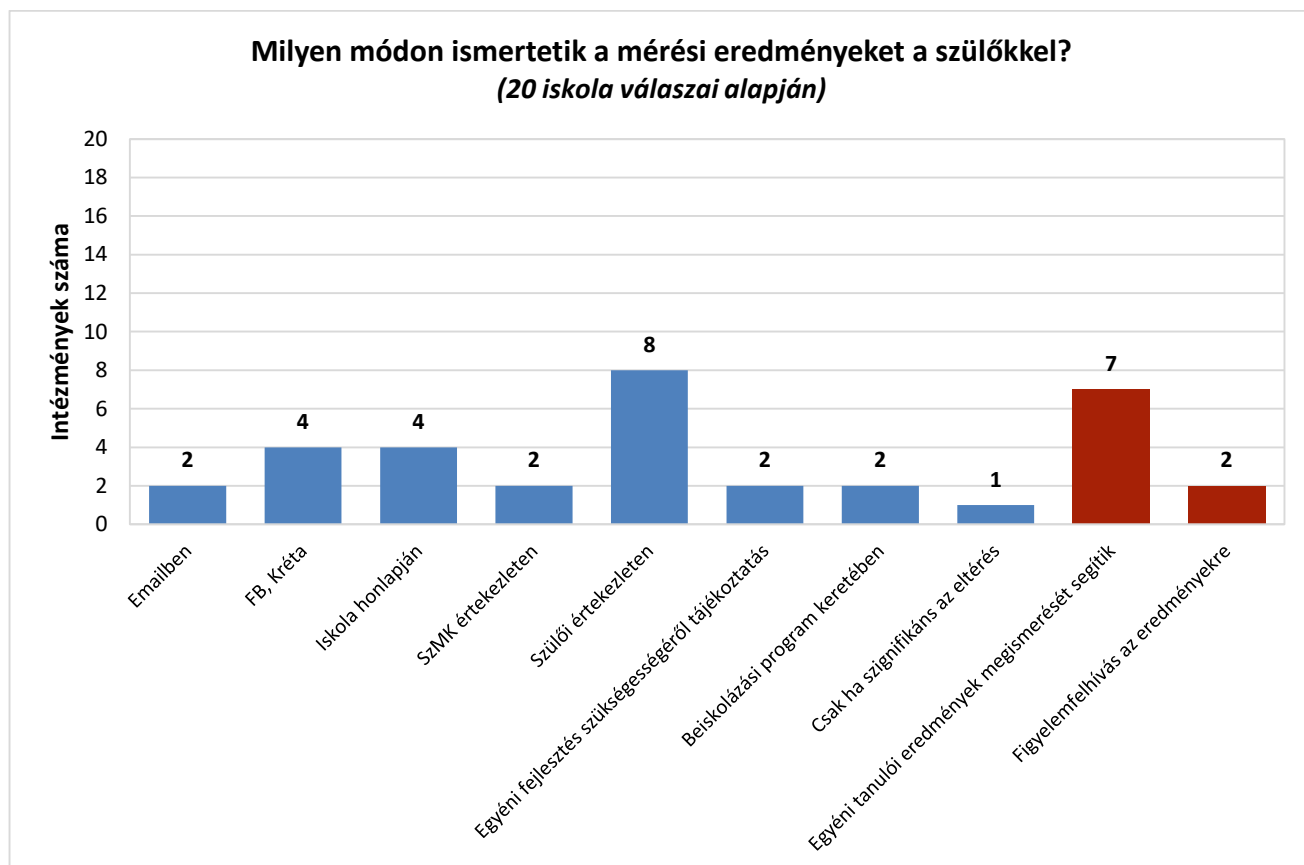
Az ismertetés módjáról szabad szöveges válaszban írtak a kitöltők. A válaszokból két kategóriát tudtunk képezni.

Az egyik kategória, amikor az iskolák különféle módokon részletes tájékoztatást adnak (15 iskola, 62%), a másik jellemző hozzáállás, hogy felhívják a szülők figyelmét a mérési eredmények megjelenésére és segítséget adnak azok eléréséhez, értelmezéséhez (9 iskola, 38%).

A 25 közül 4 iskola mind a kétféle kategóriába sorolható módszerrel segíti a szülőket.

A két nagy kategóriát részletesen is áttekintettük, minden felsorolt megjelenési módot külön-külön számba vettünk.

A mérési eredményekről való konkrét tájékoztatás megvalósulhat elektronikus médiumokban, mint e-mail, a közösségi oldalakon, a hivatalos KRÉTA felületen és az iskola honlapján.

A jelenléti alkalmak közül két iskola írta a Szülői Munkaközösségi értekezleteket és a 20 iskola közül 8-ban is (40%) a szülői értekezlet az a fórum, ahol a szülőket tájékoztatják az OKM mérésen elért eredményekről.

2 iskola kiemelte, hogy a szülővel való személyes találkozás során adnak tájékoztatást, ha a tanuló az elért gyenge OKM eredmények miatt fejlesztésre szorul.

Szintén 2 iskola a beiskolázási program keretében is szóba hozza az OKM mérés eredményeit. Ezt már csak azért is megteszik, mert ezek az eredmények jók (sőt a kutatásunk tárgyát képező szövegértés területen kiemelkedők), úgy méltán lehetnek rá büszkék és ezzel is demonstrálni tudják az intézmény kiválóságát.

Egy iskola azt írta, hogy ismertetik a szülőkkel az eredményeket, de csak akkor, ha ez szignifikáns eltérést mutat az országos átlagtól.

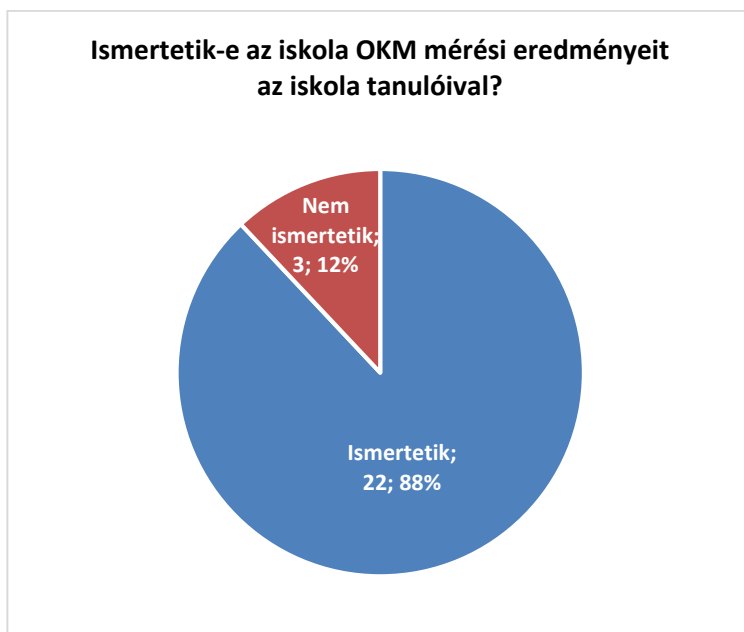
Az eredmények megjelenésekor erre a szülők figyelmének felhívását 2 iskola tartotta megemlítenedőnek és további 7 iskola különböző módon segíti is a szülőket abban, hogy gyermekeik egyéni eredményeit megismerjék.

Pl.: „Minden tanuló megkapja a tájékoztatót és a mérési azonosítóját, a kiírt időpontban egyénileg megtekinthetik.”

Az egyik középiskolában is minden segítséget megadnak a szülőknek és a tanulóknak ahhoz, hogy tájékozódjanak és hogy a tanulók minél jobb eredményt érjenek el:

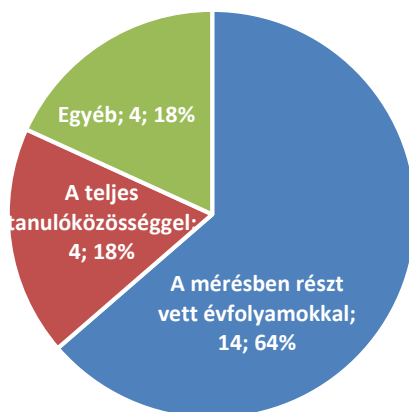
„Tájékoztatjuk őket, hogy az egyéni eredményeket hogyan tudják megnézni, a szülői értekezleten pedig bemutatjuk az osztály tanulóinak eredményét (név kitakarásával). Aki szeretné, annak konkrétan megmondjuk, hogy gyermeke ebben a listában hányadik helyen szerepel. Ezen kívül a gyenge eredményt elért tanulók szülőit tájékoztatjuk az eredményről és arról, hogy az előzetes információknak megfelelően a tanulót kompetencia fejlesztő foglalkozáson való részvételre kérjük.”

Fontosnak tartottuk feltérképezni, hogy az OKM mérésben érintettek, maguk a tanulók kapnak-e a munkájukról visszajelzést és ezt milyen körben teszik meg az iskolák?

A 25 feladatellátási hely közül 22-ben (88%) ismertetik a tanulókkal az eredményeket, vagyis az iskolák túlnyomó többsége fontosnak tartja, hogy a tanulók visszajelzést kapjanak a mérés során végzett munkájukról.

Milyen módon ismertetik az iskola OKM eredményeit a tanulókkal?

Az eredmények ismertetésénél a kitöltők két kategória közül választhattak, illetve az Egyéb kategóriába szabad szöveges választ írhattak.

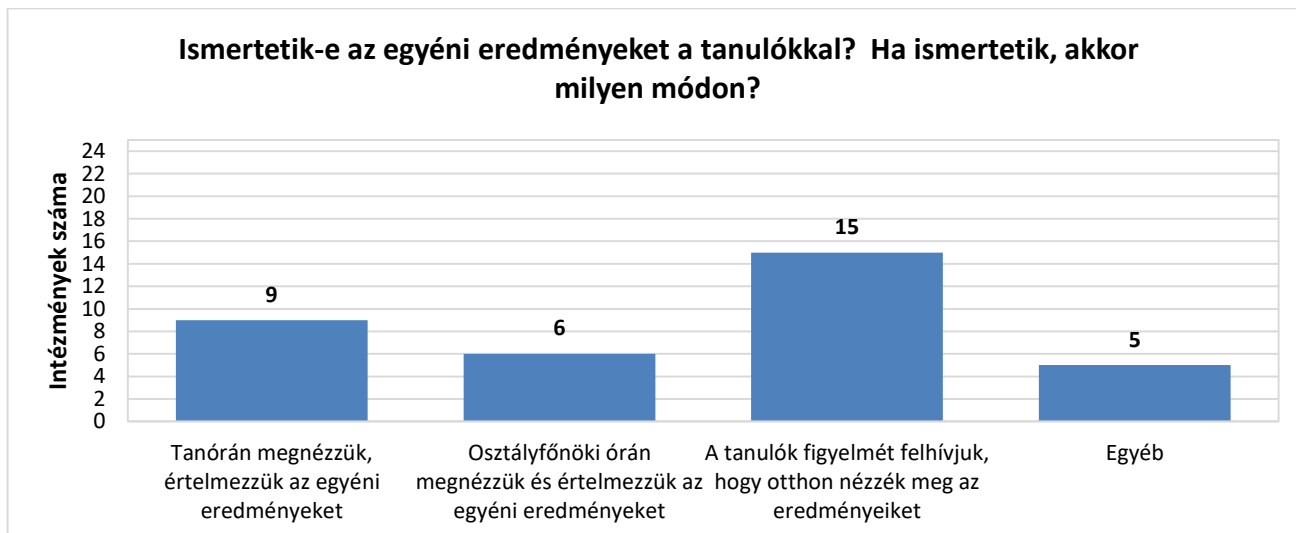
A leggyakoribb válasz (64%) az volt, hogy a mérésben részt vett évfolyamokkal ismertetik az eredményeket. 4 iskolában a teljes tanulóközösséget tájékoztatják az elért eredményekről, függetlenül attól, hogy az adott évfolyam részt vett-e a mérésben. (A mérés a 4-11. évfolyamra terjed ki, így az általános iskolában az 1–3. évfolyam az, aki nem érintett.)

Az Egyéb kategóriában kapott válaszok alapján van két olyan iskola, ahol a méréshez kapcsolódó szaktárgyat tanító pedagógus ismerteti az aktuális adatokat a tanulókkal. Egy iskolában az érdeklődő tanulóknak adnak segítséget az adatok megtekintéséhez és értelmezéséhez, egy másikban pedig csak azoknak a tanulóknak az eredményeit beszélik át osztálykeretben, akik nagyon jól, vagy önmagukhoz képest nagyon alul teljesítettek.

Meglátásunk szerint hasznos iskolai keretekben ismertetni az eredményeket, hogy a mérésbe majd csak egy-két év múlva belépő tanulók is értesüljenek a mérésről és minél hamarabb kialakuljon bennük a mérés iránti elköteleződés.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy az iskolai (évfolyam) eredményeken túl megismertetik-e az egyéni eredményeket is a tanulókkal? Ha ismertetik, akkor milyen módon?

A kérdéshez 3 válaszlehetőséget adtunk meg, illetve a szabad szöveges válasszal kitölthető volt egy Egyéb kategória is. Ennél a kérdésnél több válaszlehetőség is megadható volt.

A 25 intézményből összesen 35 válasz érkezett. 15 intézményben a figyelemfelhívás dominál. Az iskolában erre nem fordítanak időt, de a tanulókat kéri, hogy otthon nézzék meg az eredményeiket. Ez az adat az egyes iskoláknál nem mutat összefüggést azzal, hogy a szülőket tájékoztatják-e az iskola eredményeiről. Azt az iskolák nagyobb hányada megteszi, de az egyéni eredmények megismerését már a tanulókra (és a szülőkre) bízzák.

9 iskolában a tanórákon megnézik és elemzik az OKM eredményeket. 3 iskolában e mellett az osztályfőnöki órán is sor kerülhet rá, míg másik 3 iskolában csak az osztályfőnöki órán kerül erre sor.

Az Egyéb kategóriában 5 választ kaptunk. Pl.:

„Osztályszinten nem, de aki szeretné, segítséget és magyarázatot adunk a megtekintésben.”

„A gyengébben teljesítőkkel a szaktanárok személyesen konzultálnak.”

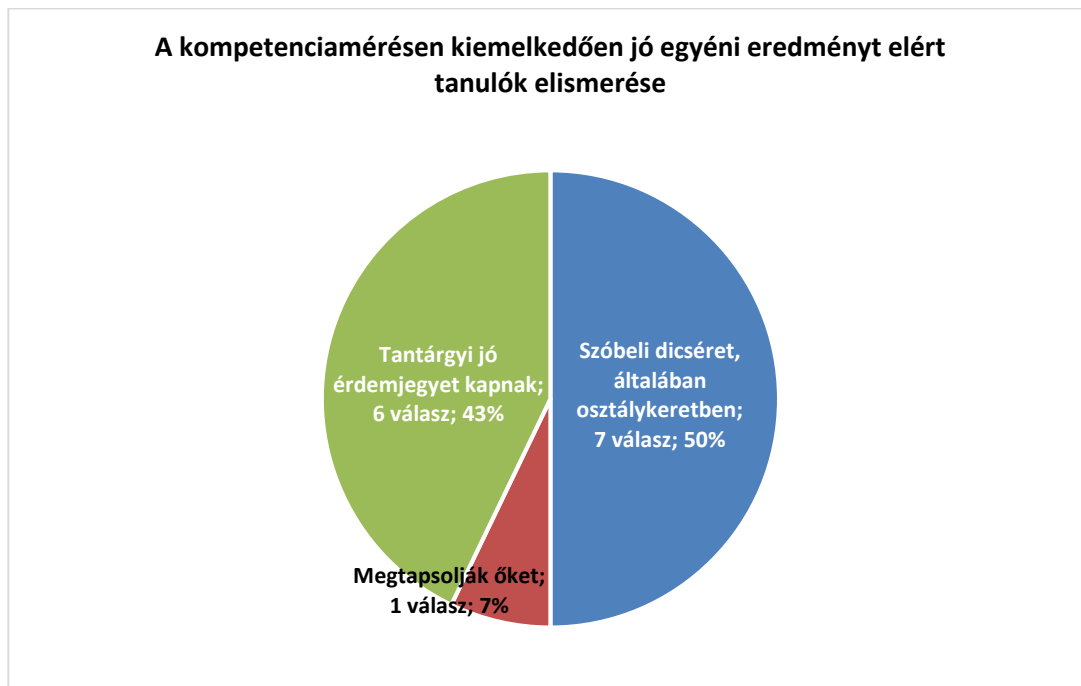
Az egyéni eredmények ismertetését fontosnak tartjuk, mert a tanuló ez által érezheti a személyes törődést, és leginkább ez motiválhatja a további jó eredmények elérésére.

Mint fentebb láttuk, jogszabályi előírás csak a nevelőtestületi tájékoztatásra van, minden további „partner” tájékoztatása és annak mikéntje az iskola saját döntése.

Összességében azt láttuk, hogy az iskolák döntő többsége fontosnak tartja a szülők és a tanulók tájékoztatását is, és ezt változatos formákban teszik meg.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a kompetenciamérésen kiemelkedően jó egyéni eredményt elért tanulók részesülnek-e bármiféle külön elismerésben? Ha igen, akkor ez milyen módon történik?

A megkérdezett 25 intézmény közül 14 (56%-uk) válaszolta azt, hogy a kiemelkedően jó eredményt elért tanulókat külön elismerésben részesítik.

Az elismerés a válaszok felében az osztály/csoport közösségben elhangzó szóbeli dicséretet takar, amit egy iskolában írásban is megkapnak az érintett tanulók.

Egy iskolában tapssal fejezik ki diáktársuk iránti elismerésüket.

6 iskolában (43%) a vonatkozó szakmai ajánlások ellenére érdemjeggyel is honorálják az elért jó eredményeket.

Összegzés

A fejezet elején feltett kérdésre összességében azt a választ adhatjuk, hogy az iskolák széles körben „közhírré teszik” az elért eredményeket. Bár a mérésekre vonatkozó jogszabály az eredmények ismertetését csupán a tantestületi vonatkozásában írja elő, de az iskolák legalább 80%-a a szülőket és a diákokat is tájékoztatja az iskola eredményeiről. A szülők döntően részletes tájékoztatást kapnak, ami leginkább szülői értekezleten vagy az elektronikus médiumokon keresztül (Közösségi oldal, KRÉTA, iskola honlapja) valósul meg.

A tanulókat általában osztálykeretekben tájékoztatják, azokat az évfolyamokat, akik részt vettek a mérésben és jellemzően felhívják a figyelmüket arra, hogy otthon nézzék meg az egyéni eredményeiket is.

Az iskolák felében elismerik a kiemelkedő egyéni teljesítményeket. Ez leginkább szóbeli dicséretben nyilvánul meg, de nem ritka az érdemjeggyel honorálás sem.

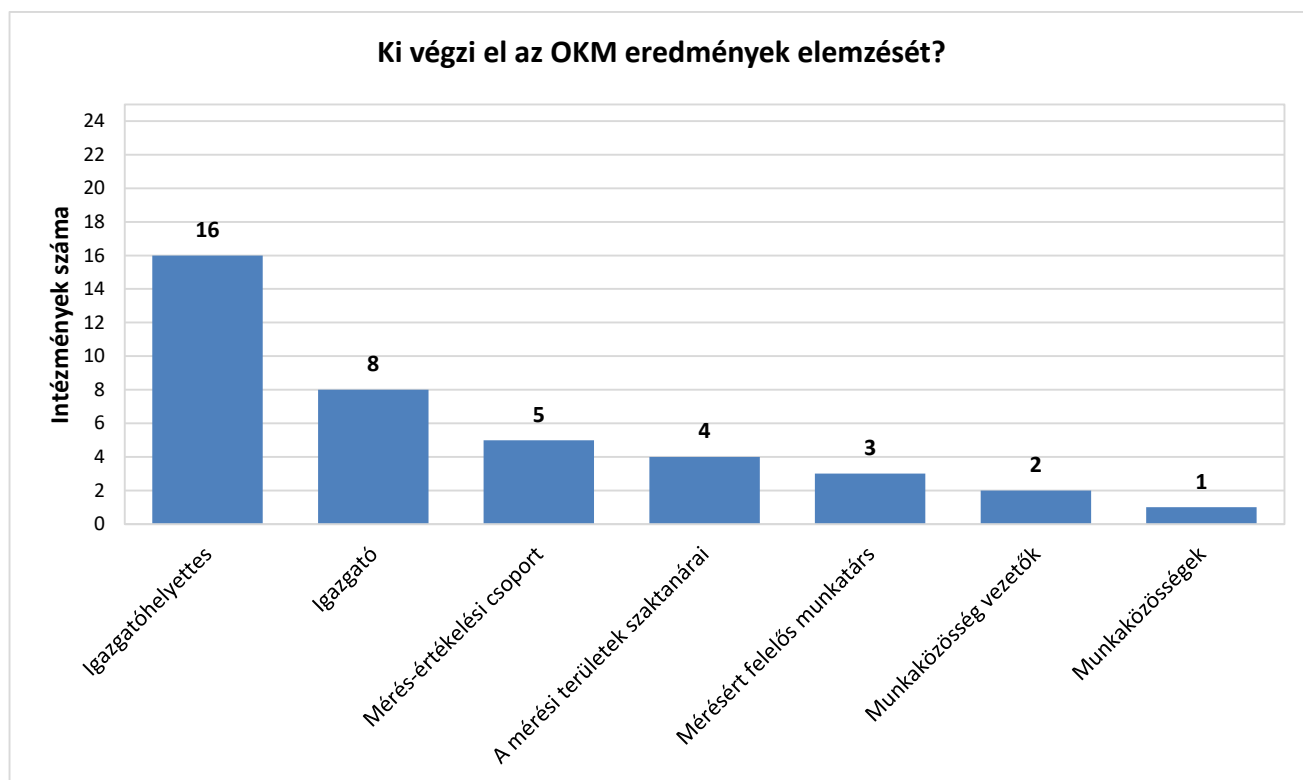
A kiemelkedő OKM eredményekhez vezető út

Arról képet kaptunk, hogy miként dolgozzák fel és ismertetik az iskolák az OKM mérés adatait, de szeretnénk volna arról is képet nyerni, hogy mi vezethet az elért kiemelkedő eredményhez, ezért erre vonatkozóan is feltettünk néhány kérdést.

Ahhoz, hogy az intézmény az eredményeket közreadja, kikerülhetetlen az eredmények elemzése, amikor az Oktatási Hivatal által elkészített statisztikai számadatokat, diagramokat lefordítják a „laikusok” nyelvére és hétköznapi megfogalmazásban vázolják fel a megjelenő tendenciákat, az intézményre jellemzőit.

Rákérdeztünk arra, hogy ki végzi az intézményben az OKM adatok elemzését? Különböző válaszlehetőségeket adtunk meg – melyekből több is választható volt – és az Egyéb kategóriában szabad szöveges választ is beírhattak a kitöltők.

A 25 intézménytől összesen 39 válasz érkezett (átlagosan 1,56), vagyis intézményenként 1–2 féle megoldást fordul elő.

Tapasztalataink szerint az OKM adatok elemzése nagyon sok intézményben az igazgatóhelyettes feladata. Ez itt is beigazolódott, mert a 25 intézmény közül 16-ban is az egyik lehetséges opcióként az igazgatóhelyettest jelölték be, úgy, hogy 8 intézményben egyedülként, míg másik 8 intézményben egy másik vezetővel – jellemzően az igazgatóval – közösen szokta elvégezni ezt a feladatot.

Az igazgató, mint az OKM eredmények elemzője 8 intézményben fordult elő, de egyedülként csupán 1 iskolában szerepelt. A másik 7-ben a helyettese, vagy a munkaközösségvezetők, vagy az egyes területekhez köthető szaktanárokat is bevonja a munkába.

Mérés-értékelési csoport 5 iskolában végzi az elemzéseket, de csupán 2 iskola az, ahol ez kizárólagosan az ő feladatuk, a másik 3 iskolában az igazgató, és/vagy az igazgatóhelyettes is részt vesz a munkában.

Az egyes mérési területekhez köthető szaktanárokat is választható kategóriaként adtuk meg. Ezt az opciót a 25 közül csupán 4 iskola tartotta rájuk jellemzőnek, de a 4 közül csupán 1 iskolában bízzák az elemzést teljes mértékben a szaktanárokra, a másik 3 iskolában az igazgatóhelyettes és 2 iskolában a mérés-értékelési csoport is részt vesz ebben a munkában.

A kérdőív tartalmazta még a „Külső szakember” kategóriát is, vagyis, hogy az iskola ezzel megbízza valakit, aki elvégzi számukra ezt a munkát. Ezt azért is kérdeztük, mert a Református Pedagógiai Intézet a hozzá tartozó szaktanácsadók révén vállal ilyen térítésmentes feladatot, de ezek szerint a kiemelkedően teljesítő 25 intézmény közül ezzel a lehetőséggel egyik sem szokott élni.

Az „egyéb” kategóriába érkező válaszok között előfordultak: Mérésért felelős munkatárs (3 iskola), Munkaközösség vezetők (2 iskola) Munkaközösségek (1 iskola) is.

Összességében mind a 25 iskolában elemzik a mérési adatokat, ezt jellemzően több résztvevővel valósítják meg, melyek közül az egyik jellemzően az iskola igazgatóhelyettese, akinek segít vagy az igazgató, vagy más szereplők. Csupán 3 iskola van (azok közül 1 középiskola), ahol egyedülként a mérés-értékelési csoport feladata az elemzés és ebben a munkában nem vesz részt sem az igazgató, sem az igazgatóhelyettes.

Csupán 2 iskola van, ahol munkaközösség vezetői szinten történik az OKM eredmények elemzése.

A 25 intézmény közül 8-ban, vagyis az intézmények harmadában van pedagógiai mérés-értékelés képzettségű kolléga. Úgy tűnik, hogy ez összefüggést mutat azzal, hogy van-e/létrehozta-e az adott iskolában mérés-értékelési csoportot, mert ezen intézmények közül 5-ben is említik a csoportot, mint az elemzést elvégző szereplőt. (Viszont egy intézményben nincs ilyen végzettségű kolléga és ennek ellenére működik náluk mérés-értékelési csoport.)

A mérés-értékelési csoport létrehozását nem írja elő jogszabály, de az országos mérésekben való részvételt, és ehhez kapcsolódóan a mérések megszervezését, lebonyolítását, és az adatok elemzését igen –, és ez indokolhatja a csoport létrehozását, ha csak ezek a feladatok nem egyszemélyben az igazgatóhelyettesnél jelennek meg.

Próbáltunk arra nézve is információkat gyűjteni, hogy a kiemelkedő OKM eredményt a szövegértés kompetencia fejlesztésének kiemelten kezelése okozza-e?

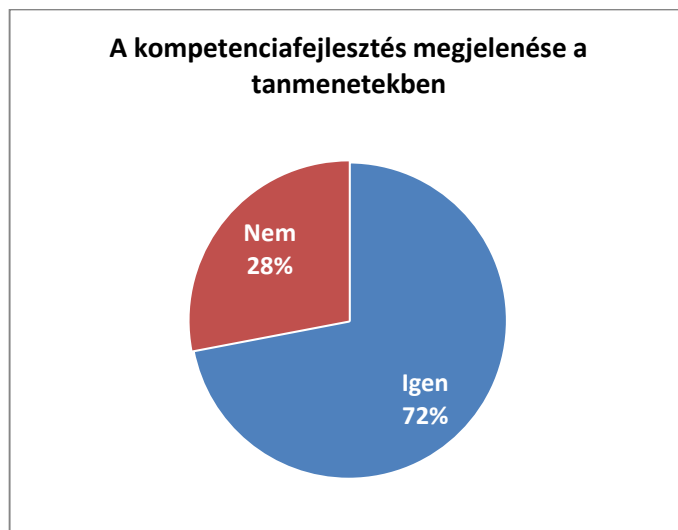
Megkérdeztük, hogy a belső ellenőrzések során (PI. óralátogatás) szempont-e a szövegértés kompetenciafejlesztés megvalósulása?

A szabad szöveges válasz során a kérdéshez az Igen/Nem beírásán túl kiegészítő megjegyzést is fűztek a kitöltők. Az intézmények 92%-ában (23 intézmény) a szövegértés kompetenciafejlesztés megvalósulása szempontként jelenik meg az óralátogatások során és csupán 2 intézmény válaszolt Nemmel (Ezek közül az egyik középiskola).

Az Igen válaszoknál 4 esetben még külön hangsúlyozták, hogy a szövegértés kompetencia fejlesztésére kiemelten nagy figyelmet fordítanak minden tanórán és egy iskola írta, hogy „Minden évben megbeszéljük a kollégákkal, hogy milyen feladatokkal segítik a szövegértés fejlesztését, s ezt

nyomon is követjük. A TÉR² értékelés egyik szempontja is a Kompetencia mérésre való felkészítés dokumentumainak bemutatása.”

Azt is megkérdeztük, hogy a gyakorlati megvalósításon túl a tanmenetekben is hangsúlyosan megjelenik-e a szövegértés kompetencia fejlesztése.

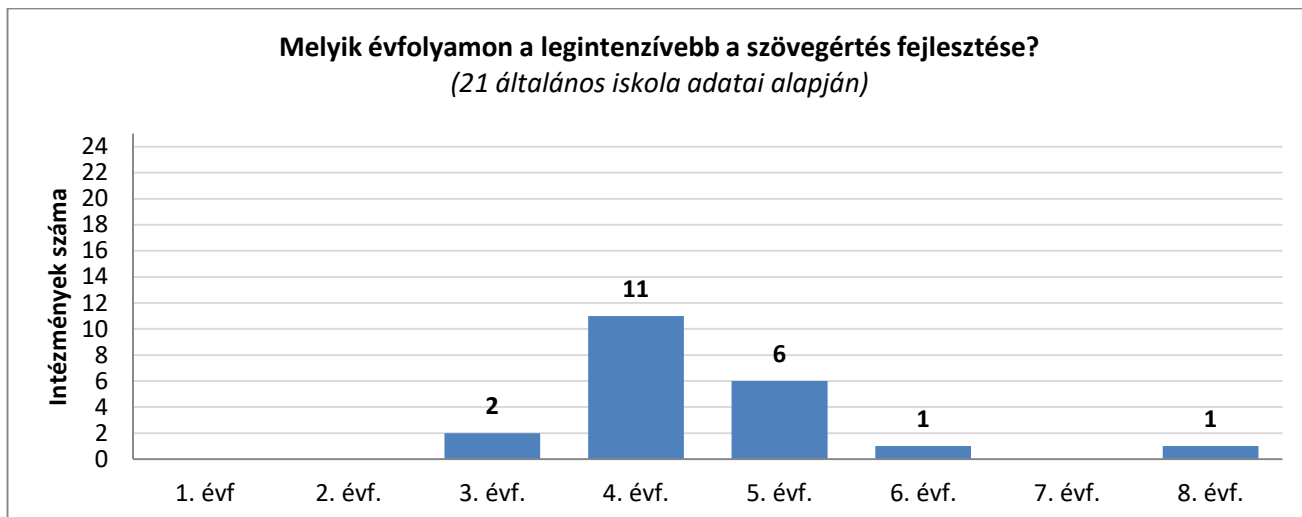
A 25 iskola bő negyedében ez a tanmenetekben nem jelenik meg hangsúlyosan, de az iskolák közel háromnegyedében igen. Az egyik középiskolánál ellentmondásosan alakultak a válaszok, mert a belső ellenőrzés (óralátogatás) során ez nem kiemelt szempont, de a tanmenetekben hangsúlyosan megjelenik.

Az elmúlt évtizedben az oktatásban jellemző volt a különböző kompetenciafejlesztő projektek megjelenése, melyekben való részvételre az iskolák pályázhattak. Így 2026-ban is megkérdeztük, hogy valósított-e a meg az intézmény az elmúlt 5 évben kompetenciafejlesztéshez kapcsolódó pályázatot?

Erre minden iskola nemmel válaszolt, de több kitöltő megjegyezte, hogy az azt megelőző időszakban voltak ilyen jellegű projektjeik.

Érdeklődtünk arról, hogy az intézményben melyik évfolyamon a legintenzívebb a szövegértés fejlesztése? Itt csupán egyetlen válaszlehetőséget engedtünk meg, ezzel is rászorítva a kitöltőket, hogy megkeressék a legérintettebb évfolyamot.

² TÉR: (Köznevelésben dolgozó pedagógusok és vezetők) Teljesítményértékelési Rendszere 2023. évi LII tv. 98. § (3) <https://njt.hu/jogszabaly/2023-52-00-00> Utolsó letöltés. 2026.04.21.

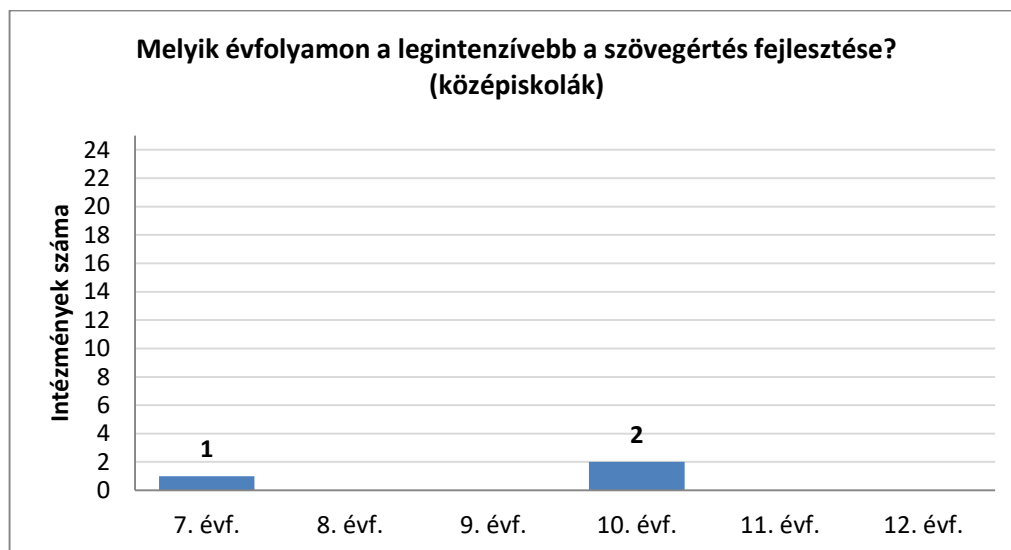

Az 1. és 2. évfolyamot egyik válaszadó sem jelölte be, pedig a tanulók ezen a két évfolyamon tanulnak meg olvasni és írni, vagyis a kérdést szó szerint véve ezen a két évfolyamon lenne szükség a legintenzívebb fejlesztésre. Ám a kérdést a válaszadók kifejezetten a plusz szövegértési fejlesztés évfolyamára irányulónak értették és azt az évfolyamot jelölték, ahol kiderül, hogy kinek milyen hiányosságai vannak, és azokat célzottan mikor kezdik fejleszteni. Ez 2 iskolában már a 3. évfolyamon megtörténik, de a leggyakoribb a 4. évfolyamon (11 iskola, ami az általános iskolák 52,4%-a). Ez a fejlesztési folyamat 6 iskolában (28,6%) a felső tagozat legalsó évfolyamán, az 5. évfolyamon történik meg. (Egy iskola nem releváns adatot adott meg, így az figyelmen kívül hagytuk.)

A 6. és a 8. évfolyamon történő intenzív szövegértés kompetenciafejlesztést csupán 1–1 iskola jelölte meg, míg a 7. évfolyam egyetlen jelölést sem kapott.

Összességében a szövegértés kompetencia fejlesztése az elmúlt időszakban a szövegértésben kiemelkedő eredményt produkáló iskolákban a 4. és az 5. évfolyamra koncentrált.

A jövő kérdése, hogy ez így marad-e, vagy a fejlesztés kiemelt évfolyama a 3–4. évfolyamra „csúszik le”, hiszen 2024-től az addigi 6. évfolyam helyett már a 4. évfolyam a mérésbe belépő évfolyam.

A három középiskola közül 2 a 10. évfolyamot jelölte meg, mint a szövegértés kompetencia fejlesztésének legintenzívebb időszakát. Egy iskola a 7. évfolyamot adta meg. Náluk 6 és 4

évfolyamos gimnáziumi képzés is folyik, a kiemelkedő eredményt a 4. évfolyamon érték el, de ez az évfolyam csakis a 6 évfolyamos képzésre vonatkozhat.

Szerettünk volna képet kapni a szövegértés kompetencia fejlesztésének mikéntjéről is, ezért erre vonatkozóan is tettünk fel kérdést. (Milyen módszerekkel fejlesztik a tanulók szövegértési kompetenciáit? (Soroljon fel néhányat!))

A kérdőívet kitöltő 25 intézménytől összesen 112 elemből álló választ kaptunk. (Az elem elnevezést olyan értelemben használjuk, hogy az összetett válaszokat részekre szedtük és a kialakított kategóriákba külön-külön kerültek besorolásra.)

A kategóriák kialakítása a válaszok tartalma alapján, önkényesen történt. Létrehoztunk egy „Általános meglátások” kategóriát, amelybe 10 válasz volt besorolható. A Módszertan kategóriába tartozónak lényegesen több, 24 választ találunk. Az Általános szövegértési gyakorlások kategóriába került 20 válasz, melyből 5 a feladatlapokról, a feladatlapok használatáról szólt.

A kitöltők nagyon sok konkrét fejlesztési módszert is felsoroltak. Ezeket alkategóriákba soroltuk be. 2 válasz a gondolkodási műveletek fejlesztését írta le. 13 válasz a szövegfeldolgozásról szólt, míg 14 esetben a lényegkiemelést tették a fókuszba. 6 válaszban a szövegfeldolgozás során a kérdések alkalmazását emelték ki. 7 válasz szókincsfejlesztésre használt módszereket sorolt fel és 5 válasz a kreativitás fejlesztését tette a középpontba.

9 válaszban az olvasás fontosságát, annak megszerettetését taglalták a kitöltők.

Az egyes kategóriák áttekintése:

Kategóriák	Az adott kategóriába sorolható válaszok száma:	
Általános meglátások	10	
Módszertan	24	
Általános szövegértési gyakorlások	20	
Ebből:	Feladatlapok	5
Konkrét fejlesztési módszerek	49	
Ebből:	Gondolkodási műveletek	2
	Szövegfeldolgozás	13
	Lényegkiemelés	14
	Kérdések alkalmazása	6
	Szókincsfejlesztés	7
	Kreativitás fejlesztése	5
Olvasáshoz kapcsolódó módszerek	9	

A válaszok közel fele (49 db, 43,8%) konkrét fejlesztési módszert írt le. A válaszok (elemek) nagy száma intézményenként átlagosan 4,5 db elemet jelent. Emlékezzünk arra, hogy a kérdőívet (két iskola kivételével) nem a szövegértés kompetencia fejlesztésében leginkább járatos magyar nyelv és irodalom tanárok töltötték ki, hanem jellemzően az intézmények igazgatói – vagyis ezek az adatok is azt támasztják alá, hogy az intézmények igazgatói/helyettesei elkötelezettek a szövegértés kompetencia fejlesztése iránt és erre szakmai rálátásuk is van.

A teljes listát is közreadjuk:

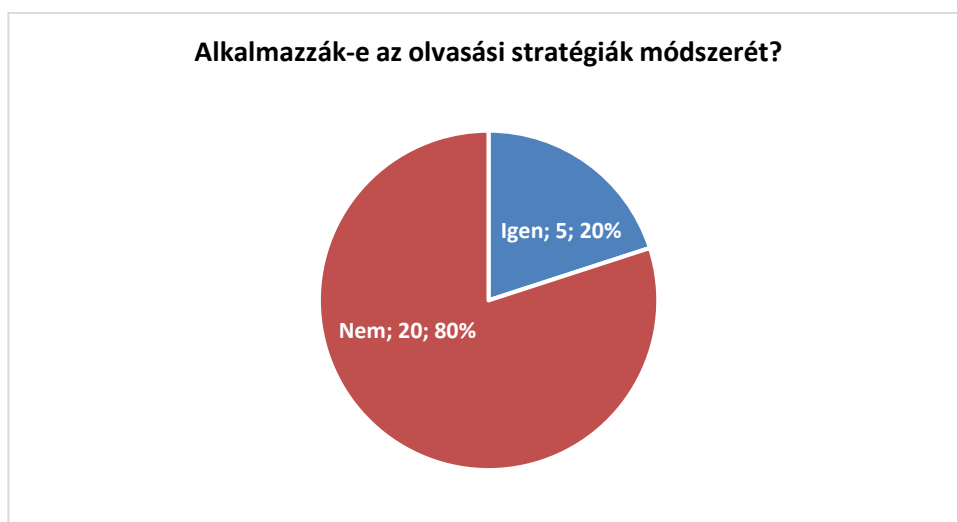
A tanulók szövegértési kompetenciáinak fejlesztésével kapcsolatban felsorolt módszerek		
Általános meglátások		10 db
	A pedagógusra van bízva	1
	Ez nem csak egy-egy tanóra feladata	1
	Tantárgyközi szoros összehangoltság	1
	Motiváció, motiválás	3
	Órai gyakorlás	1
	Tanmenetek megvalósítása	1
	Előzetes tudás aktiválásával	2
Módszertan		24 db
	Részben interaktív feladatokkal	1
	Projekt módszer	2
	Drámapedagógia módszereivel	1
	Tanulópárok kialakítása	2
	Kooperatív munkaformák, technikák	5
	Differenciált feladatadás különböző szinteken	1
	A differenciálás úgy valósul meg, hogy a lassabban haladó diákoknak könnyített szöveget adunk, a haladóknak pedig komplexebb feladatokat.	1
	Gyakran felelnek szóban	1
	Sok szövegértési feladat minden tanórán egyéni és csoportmunkában	1
	Versenyekek szervezése (szövegértési, olvasási, házi)	3
	Játékos interaktív feladatok	1
	Különböző játékos vetélkedőink	1
	Gyakoriak a kompetenciát mérő teszt feladatok órán	1
	Versenyszervezés feladatok megoldása szakkörön	1
	A komolyabb szövegértési számonkérések előtt módszertani segítséget is nyújtunk nekik, rámutatva a tipikus hibákra, buktatókra.	1
	A 8., 11. és 12. évfolyamon kisvizsgán is szerepel a szövegértési feladatsor kitöltése.	1
Általános szövegértési gyakorlások		20 db
	Szövegértési feladatok gyakori alkalmazása minden órán/napköziben/tanulószobán	3
	Különböző szövegtípusok olvasása (szépirodalmi, ismeretterjesztő, használati utasítás, menetrend)	4
	Rövid szövegek hallás utáni szövegértése minden magyar órán	1
	A szövegértés fejlesztése folyamatos, nemcsak magyar órán történik, hanem minden tantárgy keretein, feladatain keresztül.	1
	Matematika órán a szöveges feladat megoldásakor	3
	Testnevelés órán kártyán kapja a feladatot a csoport, azt kell végrehajtani...	1
	„Kisvizsgán” gyakorolják a figyelmes olvasást, pontos válaszadást és az időkeret tartását.	1
	Általában típusfeladatokkal, részfeladatokkal tudjuk a leginkább fejleszteni a tanulók szövegértési kompetenciáit	1

Feladatlapok		
	Szövegértési feladatlapok gyakori alkalmazása	4
	Feladatlapok	
	Házi feladatként kapnak szövegértési feladatlapokat	
	Alsó tagozat: olvasási feladatlapok kitöltése	
	Pedagógus által összeállított feladatok	1
Konkrét fejlesztési módszerek		49 db
	Szövegfeldolgozási stratégiák alkalmazása	1
	Élményt kínáló szövegek használata	1
Gondolkodási műveletek	Kritikai gondolkodás fejlesztésével	1
	Ok-okozati összefüggések keresése	1
Szövegfeldolgozás	Forráselemző órákon (történelem) szövegfeldolgozás	1
	Információ visszakeresése	1
	Részinformáció keresése	1
	Rövid források elemzése	1
	Szöveg tagolása, bekezdések elemzése	1
	Adatkeresések táblázatban vagy összefüggő szövegben (több tantárgy esetében is)	1
	Szövegrészek, események sorrendbe állítása	2
	Kép és szöveg összehasonlítása	1
	Táblázat készítése szöveg alapján (felső tagozatban)	1
	Igaz-hamis állítások	2
	Digitális szövegfeldolgozó feladatok (pl. online kvízek)	1
Lényegkiemelés	Lényegkiemelés, fő gondolatok megtalálása	4
	Történelemből, természettudományokból lényegkiemelés	
	Jegyzetelési technikák alkalmazása (lényegkiemelés, tömörítés, gondolattérkép, kulcsszavak gyűjtése)	1
	Tételmondat megkeresése, megfogalmazása	2
	Kulcsszó megkeresése	1
	Vázlatírás	2
	Gondolattérkép	1
	Több tantárgyat kognitív térképpel jegyzetelni	1
	Grafikus szervezők használata (pl. gondolattérkép)	1
	Összefoglalás készítése (szóban vagy írásban)	1
Kérdések alkalmazása	Kérdések megfogalmazása	1
	Alsó tagozat: irányított kérdésfeltevésekkel történő közös és önálló elemzés	2
	Globális szövegértést célzó kérdések	1
	Kérdésalkotás a szöveghez	1
	Irányított szövegfeldolgozás (kérdések mentén)	1
Szókincsfejlesztés	Szinonimák gyűjtése	1
	Ismeretlen szavak jelentésének megbeszélése	1
	Fogalommagyarázó játékok	1
	Mondatbefejezés	1

	Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés	2	
	Szövegalkotással, mely épít a szövegértésre	1	
Kreativitás fejlesztése	Kreatív írás	1	
	Mesebefejezés	1	
	Mesedramatizálás már alsó tagozatban is	1	
	Dramatizálás, szerepjáték	1	
	Rajzolás szöveg alapján	1	
	Olvasáshoz kapcsolódó módszerek		9 db
		Az olvasás népszerűsítésére	1
	Könyvtári foglalkozások (író-olvasó találkozó)	1	
	Több közös olvasmányunk van évfolyamonként, amit együtt dolgozunk fel, activity-szerűen	1	
	Néma és hangos olvasás gyakorlása „hangos” gondolkodás	2	
	Aktív olvasás	1	
	Értő olvasás fejlesztése szövegértési gyakorlatokkal	1	
	Olvasástanítás Meixner módszerrel	1	
	4. osztályban feldolgozzuk a Narniát	1	

A 112 elemből álló válaszlista nagyon sokrétűen körbejárja a szövegértés kompetenciafejlesztés témakörét, a fejlesztés lehetséges módjait, módszereit. Ez a felsorolás reményeink szerint ötleteket adhat más iskoláknak is a szövegértés kompetenciafejlesztésük sikeresebbé tételéhez.

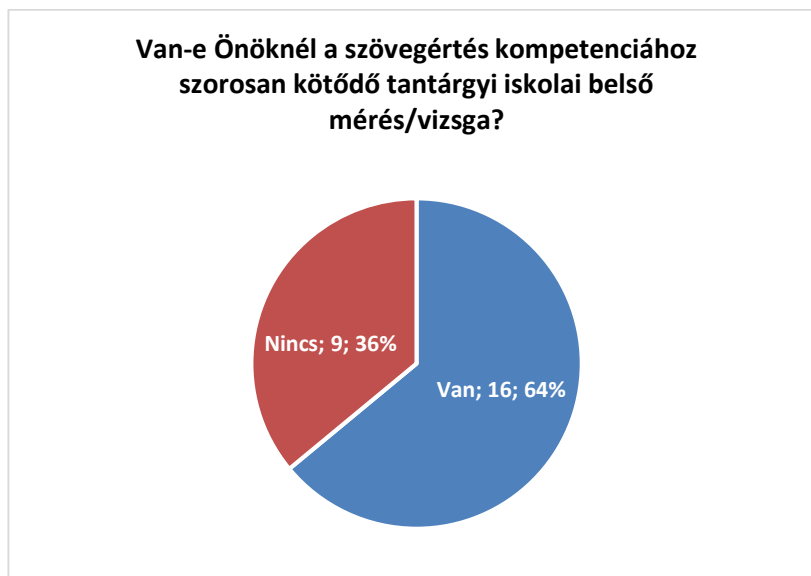
A következő kérdésben egy konkrét módszer alkalmazására is rákérdeztünk. Ez az olvasási stratégia módszere.³

Ezt a 25 intézmény közül 5-ben alkalmazzák, bár az előző kérdésben a szöveges válaszádnál csupán 1 iskola sorolta fel.

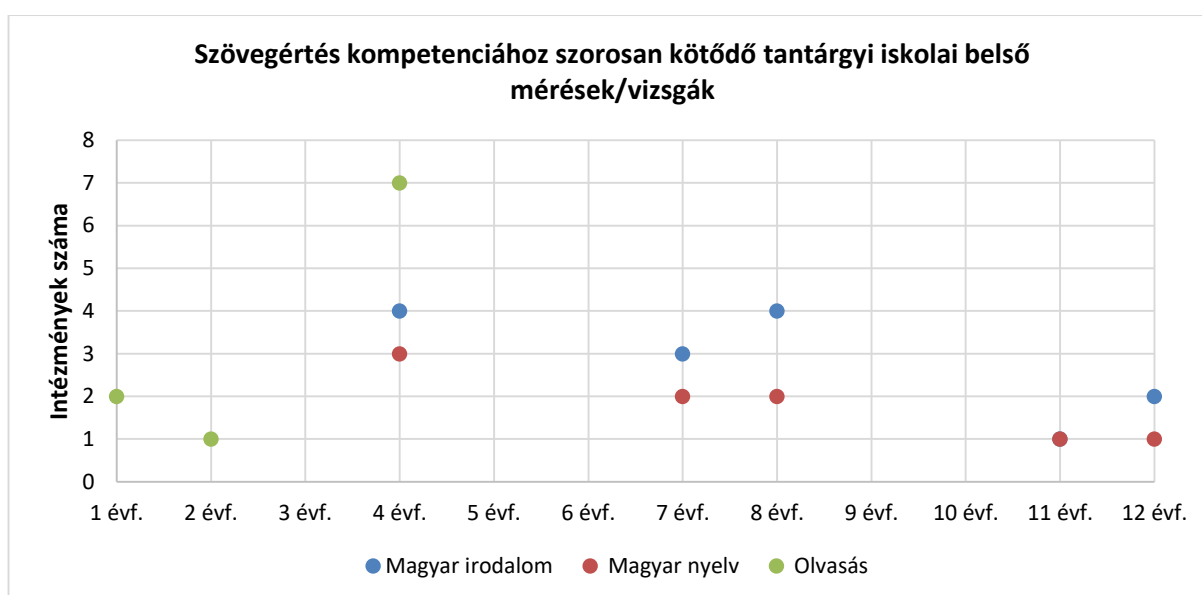
³ Fejes József Balázs-Hódi Ágnes-Szenczi Beáta-Tary Blanka-Vígh Tibor: Motivációalapú szövegértés-fejlesztés Motiváció Oktatási Egyesület, Szeged, 2025
<https://omk.eastbox.net/wp-content/uploads/2025/07/SZTE-Motivacioalapu-szovegertes-fejlesztés-online.pdf>
 Utolsó letöltés: 2026.04.21.

Megkérdeztük azt is, hogy van-e az iskolában a szövegértés kompetenciához szorosan kötődő tantárgyi iskolai belső mérés vagy vizsgának is nevezett számonkérés?

A 25 iskola közül 16 válaszolt igennel, vagyis a megkérdezett iskolák közel kétharmadában van a szövegértés kompetenciához szorosan kötődő tantárgyi belső mérés vagy vizsga.

Kértük, hogy adják meg, hogy mely évfolyamokon vannak ezek a számonkérések és melyik tantárgyhoz vannak nevesítve.

Belső vizsgák az általános iskolákban az 1., a 2., a 4. a 7. és a 8. évfolyamokon fordulnak elő. Az 1. és a 2. évfolyamon nem meglepő módon Olvasás belső vizsga van 2, illetve 1 intézményben. a 4. évfolyam kiemelt jelentőségű, mert itt mindhárom felsorolt tantárgyból (Magyar irodalom, Magyar nyelv, Olvasás) nagyszámban vannak vizsgák. Az olvasás a leggyakoribb. A belső méréseket/vizsgákat tartó 14 általános iskola felében (7 intézmény) vannak olvasás belső mérések. Úgy tűnik, hogy az intézmények fele nagy gondot fordít arra, hogy a felső tagozatba lépés előtt felmérje a tanulók olvasási készségét. 4 iskolában Magyar irodalom, 3 iskolában Magyar nyelv felmérés van a 4. évfolyamon. 3 olyan iskolát találtunk, ahol a 4. évfolyamon mind a három felsorolt területen méri a tanulók képességeit.

Az olvasás a további évfolyamokon nem kerül felmérésre, és az 5. és a 6. évfolyam kihagyását követően a 7. évfolyamon Magyar irodalomból 3, magyar nyelvből 2 iskolában tartanak belső vizsgát. Nyolcadikban ez a szám 4 és 2, vagyis az általános iskola valamelyik „záró” évfolyamán a felmért általános iskolák felében irodalom, 4 iskolában nyelvtan mérés/belső vizsga van.

A három középiskolában a vizsgák szintén a végzős évfolyamokon jelennek meg. Egy iskolában a 11. évfolyamon mérnek Magyar irodalmat és magyar nyelvet is, míg egy másik iskolában ezt 12. évfolyamon teszik meg. A harmadik középiskolában a 12. évfolyamon van felmérés Magyar irodalomból. Ezek a vizsgák a 12. évfolyamon valószínűleg ún. próbaérettségik.

Összegzés

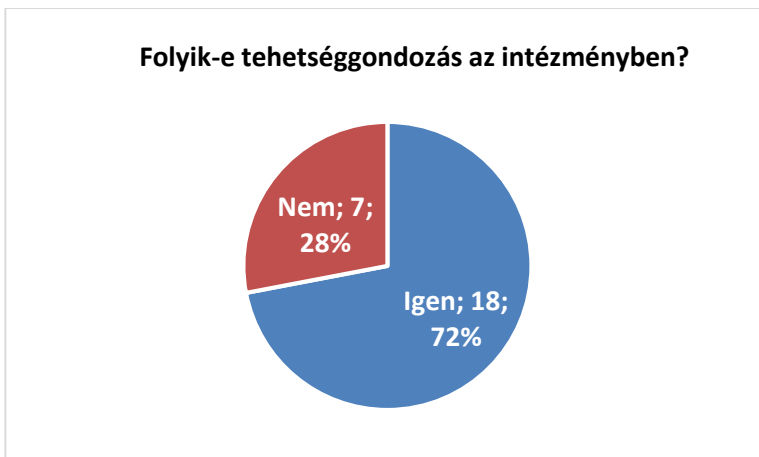
A feltett kérdésre, miszerint a kiemelkedő OKM eredményt a szövegértés kompetencia fejlesztésének kiemelten kezelése okozza-e – azt a választ fogalmazhatjuk meg, hogy minden bizonnyal, hiszen az iskolák közel háromnegyedében a tanmenetekben kiemelten megjelenik a szövegértés kompetenciafejlesztés és a pedagógusok munkájának értékelésénél is ez majdnem minden iskolában szempont.

A szövegértés fejlesztése a 4–5. és a 10. évfolyamon a legintenzívebb, és ehhez belső mérések/vizsgák is társulnak és kivétel nélkül minden iskolában számos szövegértési kompetenciafejlesztést szolgáló módszert, technikát ismernek és alkalmaznak.

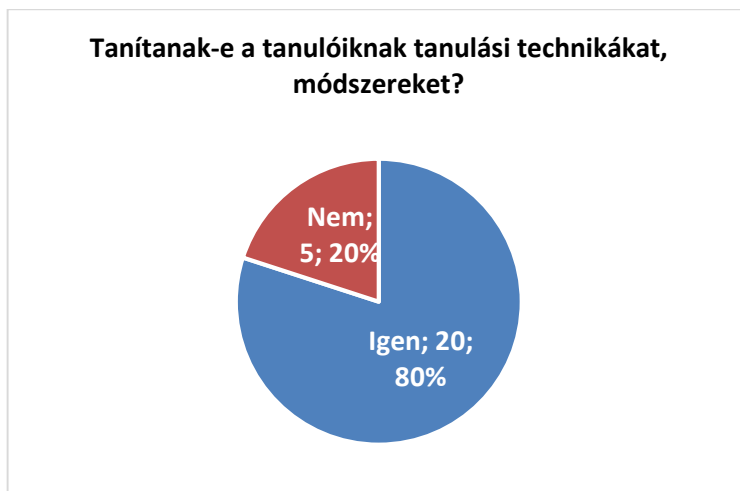
A kiemelkedő OKM eredményekhez vezető út

A következő három kérdésben a mérésben részt vevő tanulóknak a mérésre való felkészüléséről/felkészítéséről kértünk információkat.

Számba vettük, hogy az iskolában folyik-e tehetséggondozás, tanítanak-e tanulási technikákat, figyelembe veszik-e a tanítás során a tanulók egyéni tanulási stílusát?

A 25 intézmény közel háromnegyedében, 18 intézményben folyik tehetséggondozás. (A három középiskola közül 1 adott igenlő választ.)

Az iskolák 80%-ában megismertetik a tanulókat a tanulási technikákkal, módszerekkel.

Az igen válasz adók részletesen is kifejtették, hogy ez melyik évfolyamon, milyen formában történik. A szöveges válaszokat itt is elemekre bontottuk és ezekből a tartalmuk szerint kategóriákat képeztünk. a három nagy kategória a Kiknek, Milyen keretek között és Kik tanítják a tanulási technikákat, módszereket a tanulóknak?

Tanulási technikák, módszerek		
Kiknek tartják?	3. évf.	1
	4. évf.	1
	3–4. évf.	1
	5. évf.	5
	5–6. évf.	2
	7. évf.	2
	5–8. évf.	3
	Minden évfolyam	1
	Bejövő osztály (gimnáziumokban)	2
	9–10. évf.	1
Milyen keretek között?	Beépítve minden tantárgyba	2
	Bizonyos szakórák	7
	Osztályfőnöki	5
	Választható képzés keretében	2
	Egyéni foglalkozás	3
	Tanórán kívüli foglalkozás	1
	Szakkör	2
	Közösségi nevelés órán	1
	Tanulásmódszertan foglalkozáson	2
	Tanulásmódszertani hét	1
	Ki tarja?	Nem direktben tanítják, hanem minden tanár feladata
Külső partnerrel (pl. REFEGYMI)		1
Egy adott pedagógus		1

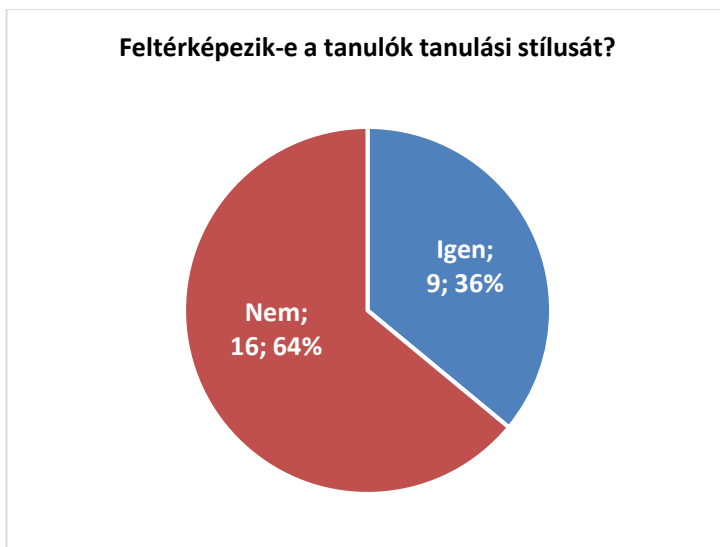
A tanulási technikák témában az 1. és a 2. évfolyam még nem jelenik meg, de a 3. és/vagy 4. évfolyam már 3 iskolában is előfordul. A tanulási technikákat jellemzően az 5. vagy 6. osztályban próbálják átadni a tanulóknak. Az 7. évfolyamot már csak 2 iskola említette, de 3 iskolában nem emeltek ki egy-egy évfolyamot, hanem ez a teljes felső tagozaton, sőt 1 iskolában minden évfolyamon jelen van.

A 3 gimnázium mindegyikében kiemelten kezelik ezt a témát. Két gimnáziumban a bejövő évfolyamokon fektetik erre legnagyobb hangsúlyt, egy gimnáziumban pedig a 9–10. évfolyamon tanítanak tanulási technikákat a diákoknak.

A tanulási módszerek átadásának keretei is nagyon változatosak. Ez az átadás történhet tanórákon, szervezett keretek között, de akár délutáni foglalkozások keretei között. Egy iskolában tanulásmódszertani hetet is tartanak. A délelőtti, tanórákba beépített megoldások vannak többségben. Ezeket 14 iskola írta, míg az egyéb megoldások száma 12.

Néhány válaszban a tanulásmódszertani foglalkozásokat tartó személyekre is kitértek a válaszadók. 2 iskolában ez minden tanár feladata, 1 iskolában külső partner tart ilyen foglalkozásokat és van egy iskola, ahol egy adott pedagógushoz van rendelve a tanulási technikák tanítása.

Megkérdeztük, hogy a tanulást segítő, feltérképezik-e az egyes tanulók tanulási stílusát?

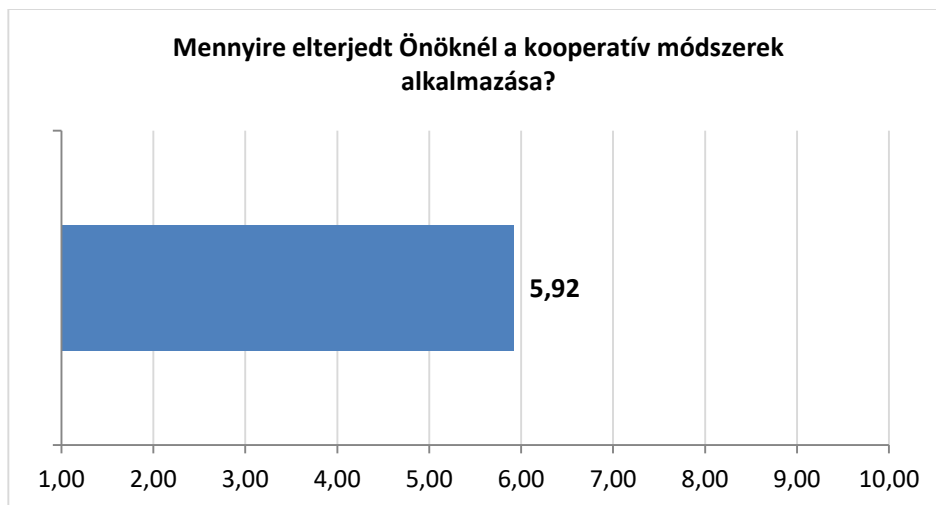
A 25 iskola közül a kisebb hányadában az – iskolák bő harmada –, ahol feltérképezik a tanulók tanulási stílusát.

Az Igen választ adók leírták, hogy milyen módon veszik figyelembe az eltérő tanulási stílusokat.

A 9 db válasz közül idézünk néhány jellemzőt:

- Az otthoni és a tanulószobai tanuláshoz segítséget nyújtunk. Felhívjuk a figyelmüket a rájuk jellemző tanulási stílusok alkalmazására.
- Lehetőségünk van időnként úgy különbséget tenni köztük, hogy a szóban jobban teljesítő diák felel, az írásban magabiztosabb dolgot ír. Továbbá választhat jegyzetelési módot, pl. ábrákkal, színekkel teli kognitív térkép vagy hagyományos vázlatolás.
- Alsóban kiscsoportos foglalkozások keretében, fejlesztő pedagógusaink több tanórában is foglalkoznak fejlesztéssel, felzárkóztatással.
- A módszerek változatos alkalmazásával, a tanulók rávezetésével más stratégiák gyakorlására.
- A csoportalakítások alkalmával
- Többcsatornás tanulási környezetet teremtünk, amelyben minden tanuló megtalálja az erősségeihez illeszkedő módot. Egy tananyagelem feldolgozásakor tudatosan váltogatják a különböző megközelítéseket:
Vizuális elemek: ábrák, gondolattérképek, idővonalak, színes kiemelések
Auditív elemek: tanári magyarázat + tanulói összefoglalás szóban, vita, felolvasás
Cselekvéses/tapasztalati tanulás: páros–csoportos feladatok, manipuláció, kísérlet, szerepjáték
Szövegközpontú feldolgozás: jegyzetelés, strukturált vázlat, kérdés–válasz alapú munka
(az egyik gimnázium válasza)

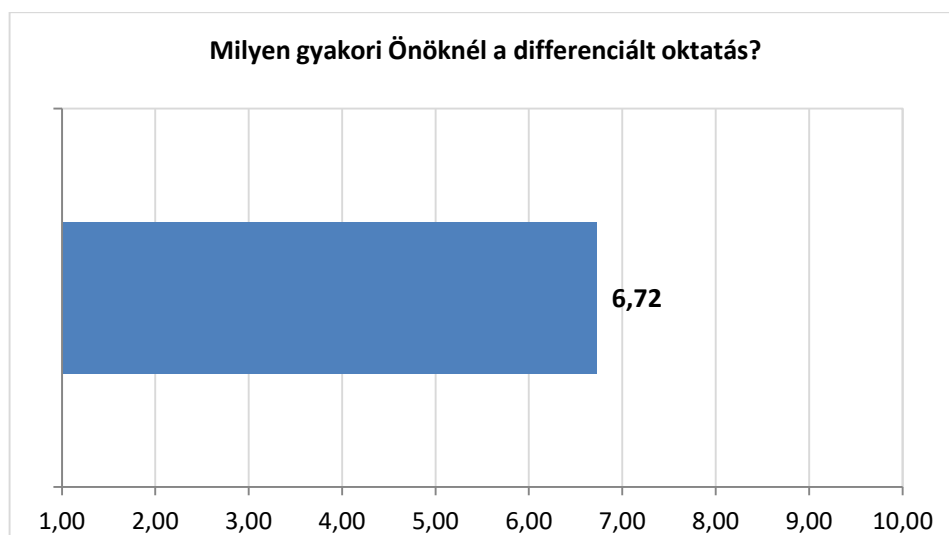
Rákérdeztünk a kooperatív módszerek alkalmazására is.

A kooperatív módszerek alkalmazásának gyakoriságát 10-es skálán kértük jelölni. Az 1-es jelentette azt, hogy nem alkalmaznak ilyen módszert, a 10-es pedig azt, hogy az órák túlnyomó többsége kooperatív módszerrel valósul meg. Az összes kitöltő átlaga 5,92 volt, ami értelmezésünk szerint a „nem túl gyakran, de azért használjuk” alkalmazásnak felelhet meg. (A medián (középső érték) a 6,00, a minimum 3, a maximum 9, a szórás 1,85 volt.)

Általános iskolák esetében kicsit magasabb az átlagérték (6,27), a középiskolák esetében ez alig haladja meg az 3,00 átlagot. A kompetenciamérés jó eredményét összevetve a tapasztaltakkal, feltételezhető, hogy a kooperatív módszerek alkalmazása elősegíti a szövegértési kompetenciák fejlődését is.

A differenciált oktatás gyakoriságát is vizsgáltuk.

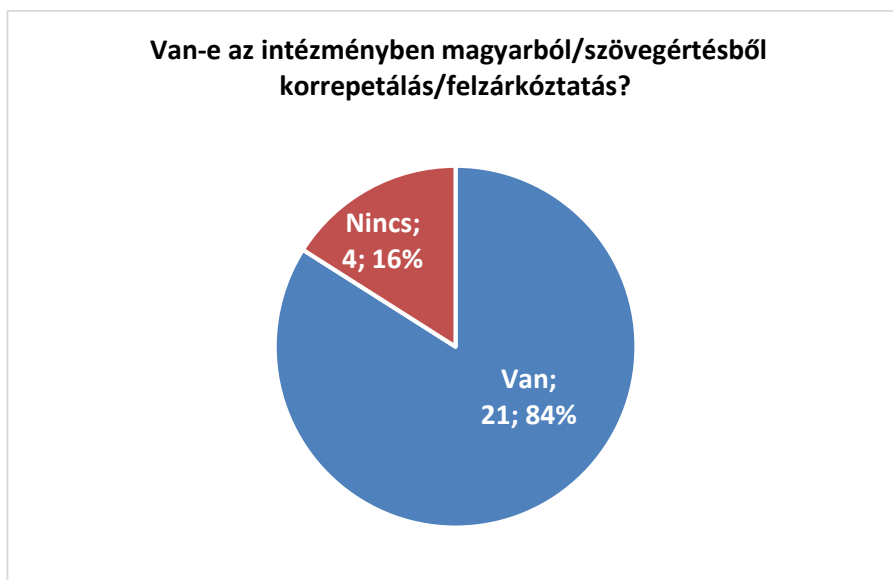

A differenciált oktatás gyakoriságát 1-10-ig tartó skálán kértük jelölni. Az 1-es jelentette a „Nem alkalmazzuk”, a 10-es „Az órák túlnyomó többsége így valósul meg.” állítást. A differenciált oktatás jelenléte az intézményekben magas, 6,72-os értéket kapott. (A medián 7, a minimum 4, a maximum 10, a szórás 1,81 volt.)

Az általános iskolák körében ennél magasabb, 6,95-os átlag mutatkozott. Ez véleményünk szerint biztató képet jelez. Feltételezhető, hogy a differenciált oktatás és a jó OKM eredmények között van összefüggés.

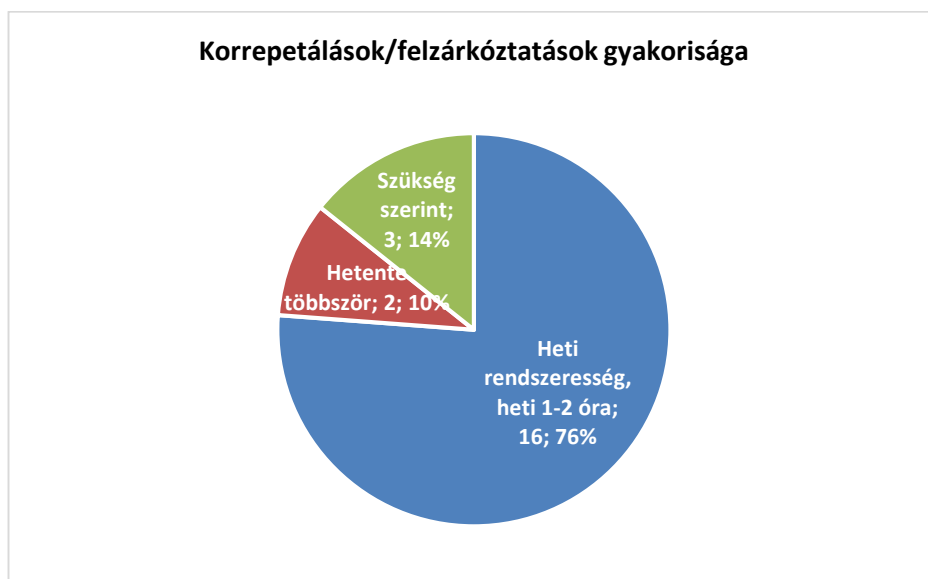
A három középiskolákban a differenciált oktatás alkalmazása eltérő képet mutat. Két intézményben 4-esre, egy intézményben 7-esre tették a differenciált oktatás előfordulását.

Van-e az intézményben magyarból/szövegértésből korrepetálás/felzárkóztatás?

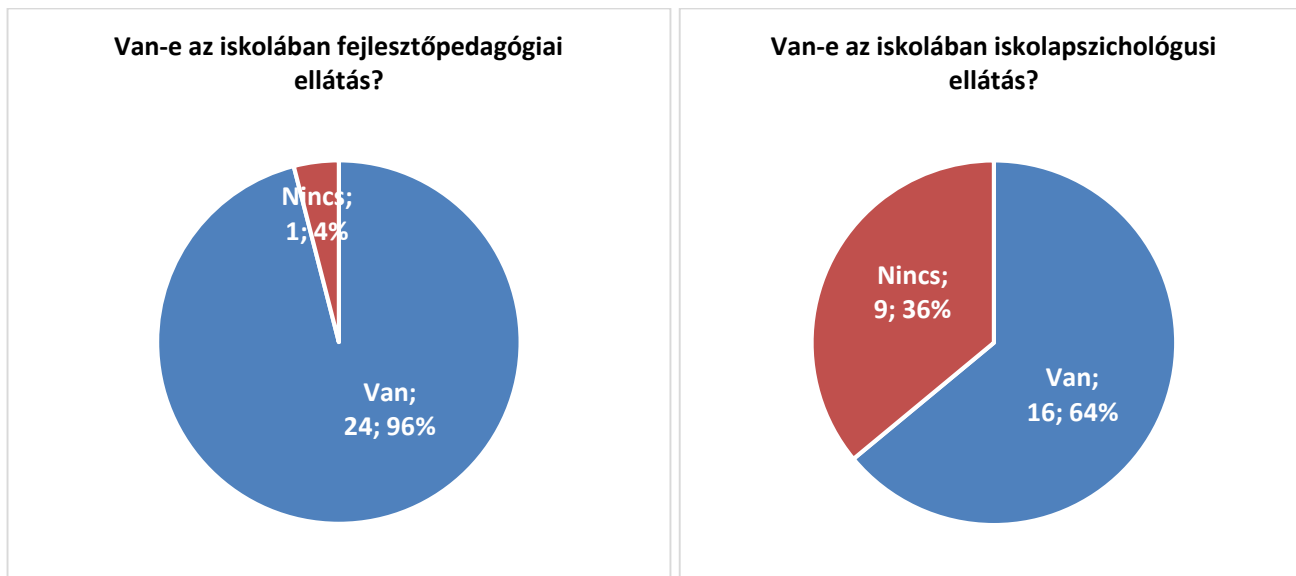

A 25 intézmény jelentős hányadában, 84%-ában van magyarból/szövegértésből felzárkóztatás vagy korrepetálás. A három gimnázium egyikében sem és egy általános iskolában nem tartanak ilyen foglalkozásokat.

A korrepetálások gyakoriságáról az alábbiakat tudtuk meg:

A 21 iskola közül 16-ban heti rendszerességgel be vannak tervezve ezek az alkalmak heti 1-2 órában. 2 iskolában hetente többször is tartanak korrepetálásokat és 3 olyan iskola van, ahol ezt csak alkalmanként, szükség szerint teszik meg.

Az iskolákban – egy kivételével – mindenhol van fejlesztőpedagógiai ellátás, amely szintén segítheti, hogy a tanulók minél jobb kompetenciamérési eredményeket érjenek el.

Az iskolapszichológusi ellátottság már nem ilyen kedvező. Az iskolák 64%-ában van csupán iskolapszichológus alkalmazva. Ennek oka lehet az, hogy nem kötelező minden iskolába „saját” pszichológus, de a rászoruló tanulóknak kötelező az ellátás biztosítása (pl. szakszolgálat bevonásával).

Összegzés

A tanulók felkészítése témakör adatai alapján körvonalazódott, hogy az intézmények közel háromnegyedében folyik tehetséggondozás és 80%-uknál bevett gyakorlat a tanulási technikák megismertetése a tanulókkal, de az egyéni tanulási stílusok feltérképezése csupán az intézmények harmadára jellemző.

A tanulási technikák, módszerek átadásának legjellemzőbb időszaka az általános iskola felső tagozata, ott is az 5. és/vagy a 6. évfolyam. A megvalósítás kerete nagyon sokszínű.

A kooperatív módszerek alkalmazásának gyakorisága 10-es skálán 5,92-nek, a differenciált oktatás alkalmazása ennél gyakoribbnak, 6,72-nak adódott.

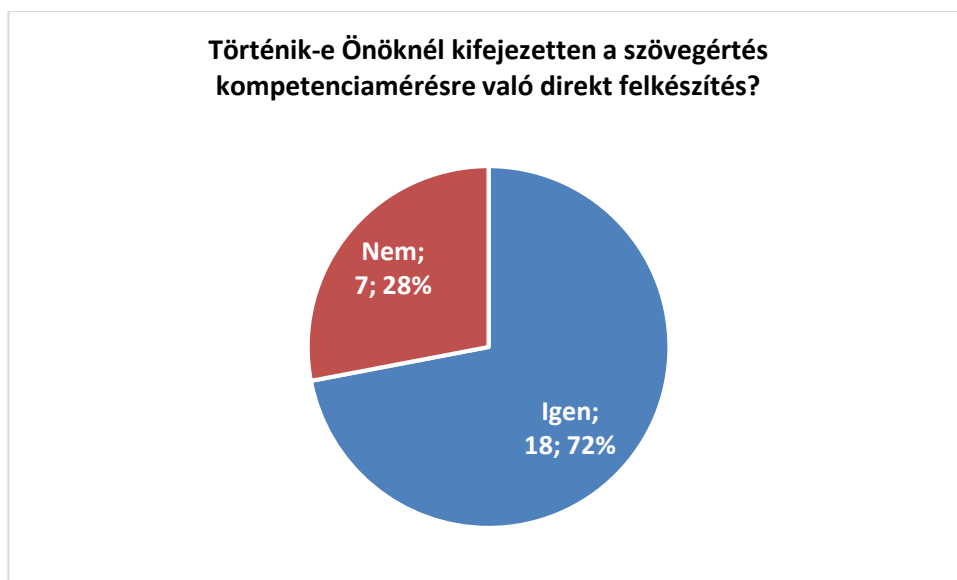
Korrepetálás/felzárkóztatás az intézmények több mint 80%-ában van, döntően heti gyakorisággal.

A tanulók fejlesztését egy intézmény kivételével fejlesztőpedagógus is segíti, de iskolapszichológust csak az intézmények kétharmadában alkalmaznak.

Az OKM mérésre való felkészítésről

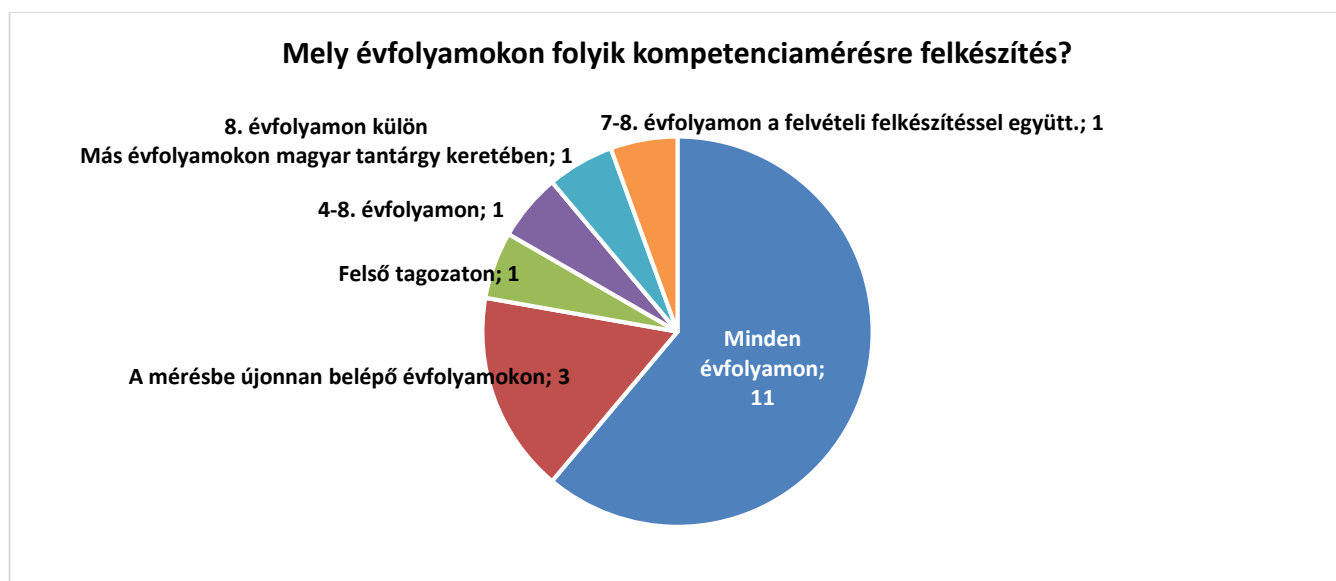
Rákérdeztünk arra is, hogy az iskolák készülnek-e direktben a kompetenciamérésre. Az erről szóló kérdéscsoportban érdeklődtünk arról is, hogy ha van ilyen, akkor ez milyen keretek között zajlik és milyen forrásból származó anyagot használnak a felkészítéshez?

Az előre megadott standard válaszlehetőségek mellett az Egyéb kategóriába saját szöveges választ is írhatta a kitöltők.

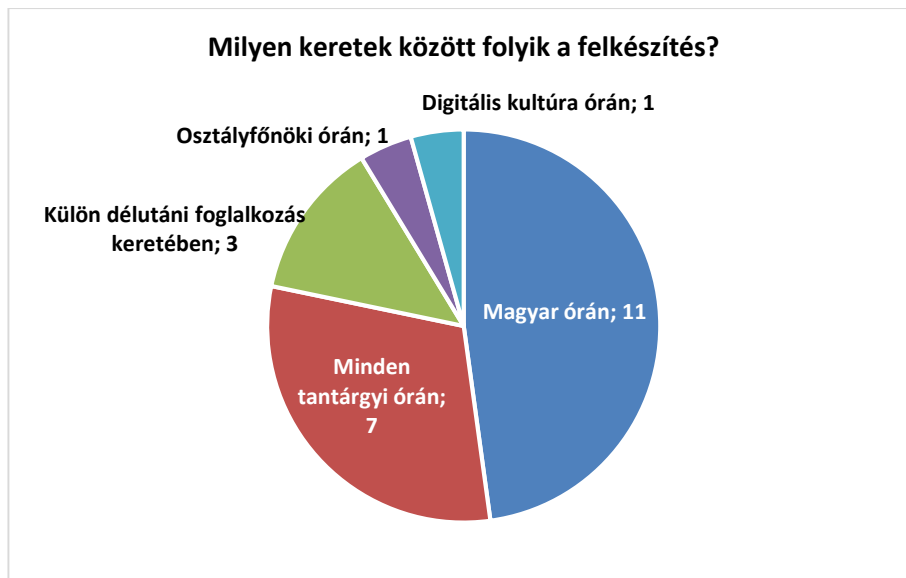

A 25 iskola közel háromnegyedében (72%) kifejezetten készülnek a kompetenciamérésre. A három középiskola mindegyike igenlő választ adott.

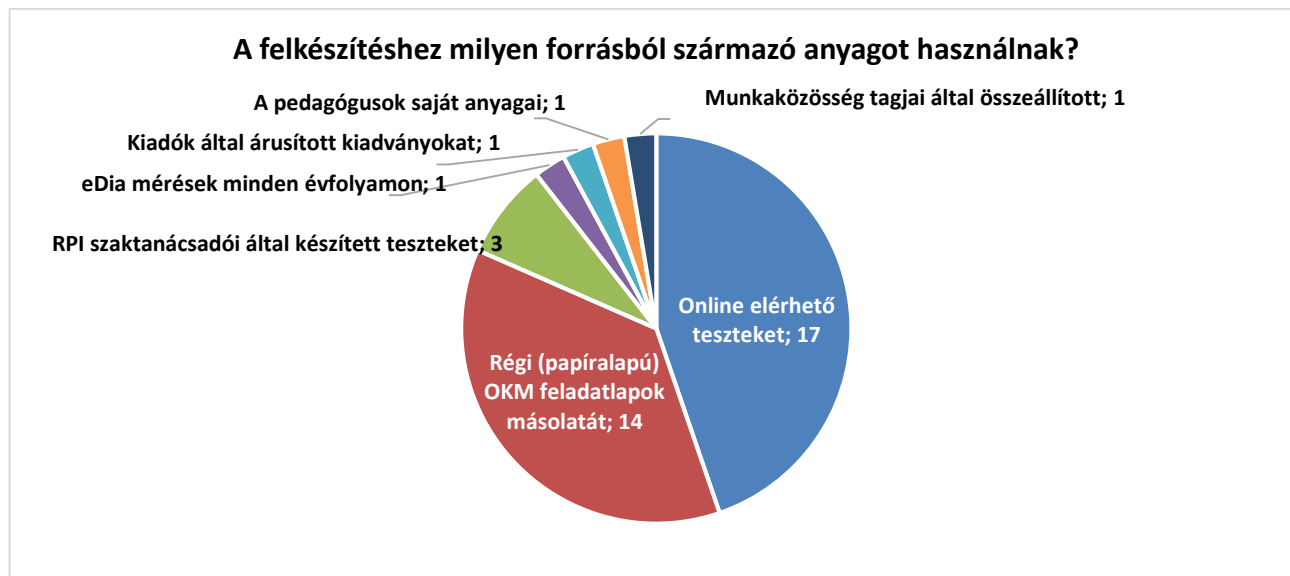
A felkészítés keretéről változatos kép rajzolódott ki. A minden évfolyamon történő felkészítést 11 iskola jelölte be. Ez az összes válasz 61%-át tette ki. „A mérésbe újonnan belépő évfolyamokon” kategóriát 3 iskola választotta és kaptunk 4 db választ az Egyéb kategóriában. Ezek az előzőektől eltérő megoldásokat írtak le, úgy mind teljes felső tagozat, 4–8. évfolyam, a 8. évfolyam külön kiemelve vagy a 7–8. évfolyam együttesen felkészítve, ami egyben a felvételire felkészítés is.

A válaszokból kitűnik, hogy a felkészítésre nagyon sokféle megoldás létezik és ez sokszor nem is különállóan jelenik meg, hanem más iskolai feladatokkal karöltve. A 3 gimnázium mindegyike a „Minden évfolyamon” kategóriát jelölte be.

A 18, felkészítést végző iskolától összesen 23 db választ kaptunk. A felkészítés 11 iskolában csak a magyar órákon történik, míg 7 iskolában minden tantárgyi órán. Az Egyéb kategóriában találjuk még 3 válasz erejéig a Külön délutáni foglalkozást, és 1–1 válaszban az osztályfőnöki órát, illetve a digitális kultúra órát is.

A felkészítéshez használt anyagokra vonatkozó kérdésnél három válaszlehetőséget adtunk meg és az Egyéb kategóriába további válaszok is beírhatók voltak. Egy-egy kitöltő több válaszlehetőséget is megadhatott, így a 18 iskolából válasz érkezett. (Átlagosan 2,1 válasz.)

Az általunk megadott „Online elérhető tesztek” válaszlehetőséget a 18 iskolából 17 választotta, vagyis egy iskola kivételével mindenki az OKM mérés megújulásának megfelelően a legkorszerűbb formában, a tényleges teszhelyzethez leginkább igazodva gyakoroltat a tanulókkal.

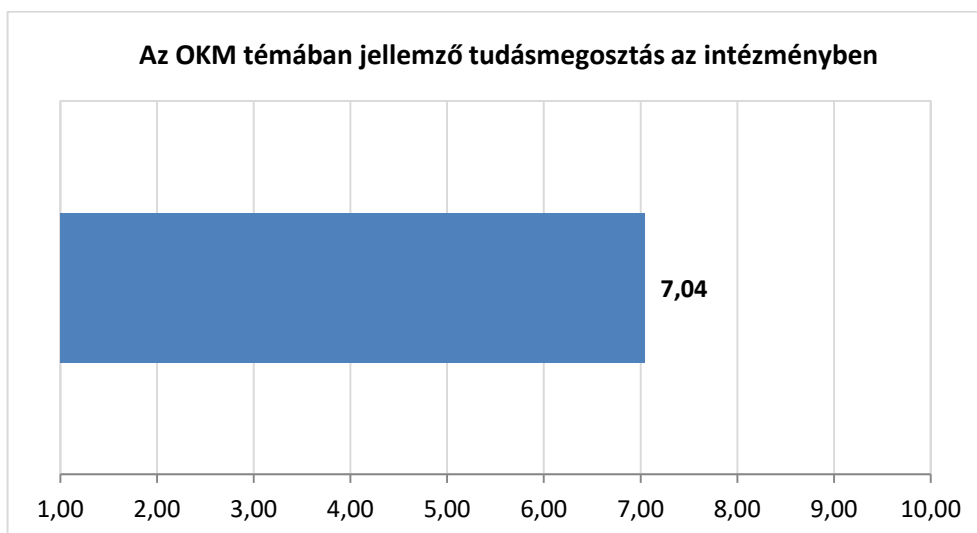
14 iskolában viszont a „Régi (papírlapú) OKM feladatlapok másolatát” is használják, de ezen lehetőséget bejelölő iskolák mindegyike az online tesztelést is megjelölte válaszként, tehát ez a forma csak az online forma kiegészítéseként van jelen.

Az RPI szaktanácsadói által készített tesztek 3 iskola jelölte be. (Reménység szerint ennél bővebb a felhasználási kör, ezek a tesztek az „Online elérhető tesztek” kategóriájában is jelen vannak, csak sok esetben nem szembeötlő, hogy ez esetleg a szaktanácsadók által készített gyakorló feladat.)

Az Egyéb kategóriába 1–1 válasz érkezett. Ezek: eDia mérések minden évfolyamon, Kiadók által árusított kiadványok, A pedagógusok saját anyagai és a Munkaközösség tagjai által összeállított anyagok.

Kértük annak megbecslését is, hogy mennyire jellemző az intézményben a pedagógusok közötti belső tudásmegosztás OKM témában.

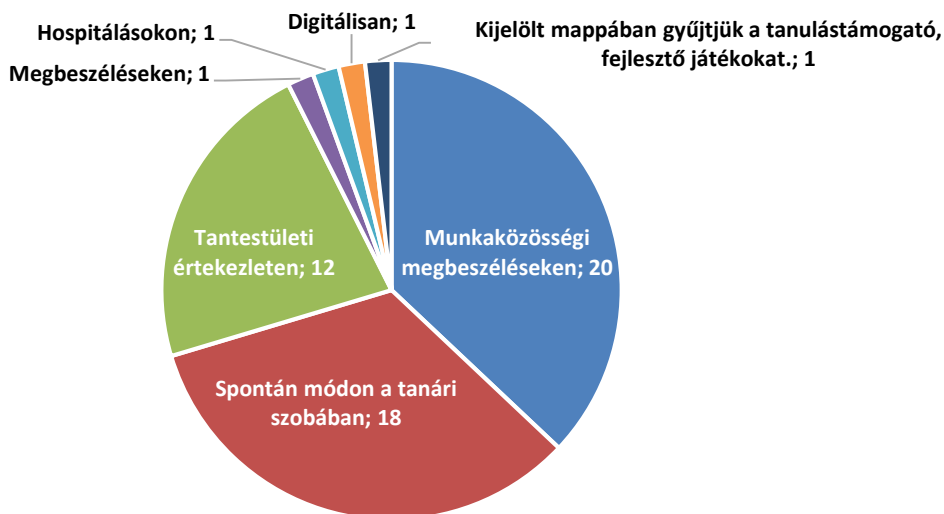
A 10-es skálán jelölve az 1-es érték jelentette az *Egyáltalán nem jellemző*, a 10-es érték a *Bevált gyakorlata van* meghatározást.

Az átlag 7,04-nek adódott. A minimum érték 4, ami azt jelzi, hogy a belső tudásmegosztás elég jó, minden megkérdezett iskolában ez legalább alapszinten megvalósul. A maximum érték 10 volt, amelyet 4 iskola jelölt be. Az átlag körüli szórás 1,88-nak adódott, ami nagynak mondható. A külön általános iskolák értékeiből számolt átlag 7,23 volt. A három középiskola átlaga csupán 5,67-ot tett ki. Itt a válaszok az 5, vagy a 6 értékből álltak.

A belső tudásmegosztás formáira is rákérdeztünk.

A pedagógusok belső tudásmegosztása milyen formában valósul meg?

A tudásmegosztás formáinak felsorolásánál a kérdőív három előre megadott kategóriát tartalmazott, melyekből többszörös választással lehetett a megfelelő(ke)t kiválasztani, illetve az Egyéb kategóriába szabad szöveges választ is írhattak a kitöltők.

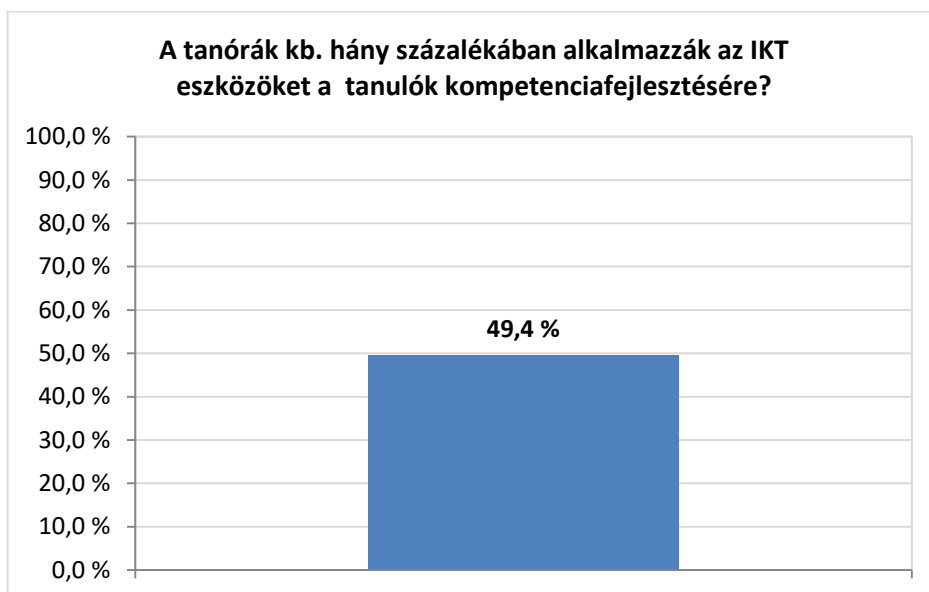
A 25 intézménytől 53 választ kaptunk, átlagban intézményenként 2 db-ot. A legnépszerűbb forma a munkaközösségi megbeszélés (20 iskola) és a tanári szobában spontán módon végbemenő tudásmegosztás (18 iskola). A munkaközösségi megosztás relevanciáját az adja, hogy a munkaközösségekben az azonos, vagy egymáshoz szorosan kapcsolódó tantárgyakat tanítók gyűlnek össze, és az egy adott tanár által hozott információk érdeklődésre tarthatnak számot.

A spontán tanári szobai megbeszélések is hasznosak lehetnek és mellettük szól, hogy ebben az esetben nincs szükség előzetes szervezésre, nem formális a tudásmegosztás.

A tantestületi értekezlet, mint a pedagógusok közötti tudásmegosztás fóruma 12 iskolában van jelen. Az Egyéb kategóriába 4 válasz érkezett. Ezek: Megbeszéléseken (tovább nem konkretizálta a kitöltő), hospitálásokon, digitális formában és az ehhez nagyon hasonló válasz, hogy a „Kijelölt mappában gyűjtjük a tanulástámogató, fejlesztő játékokat.”

Kérdeztük azt is, hogy a tanórák kb. hány százalékában alkalmazzák az IKT eszközöket a tanulók kompetenciafejlesztésére?

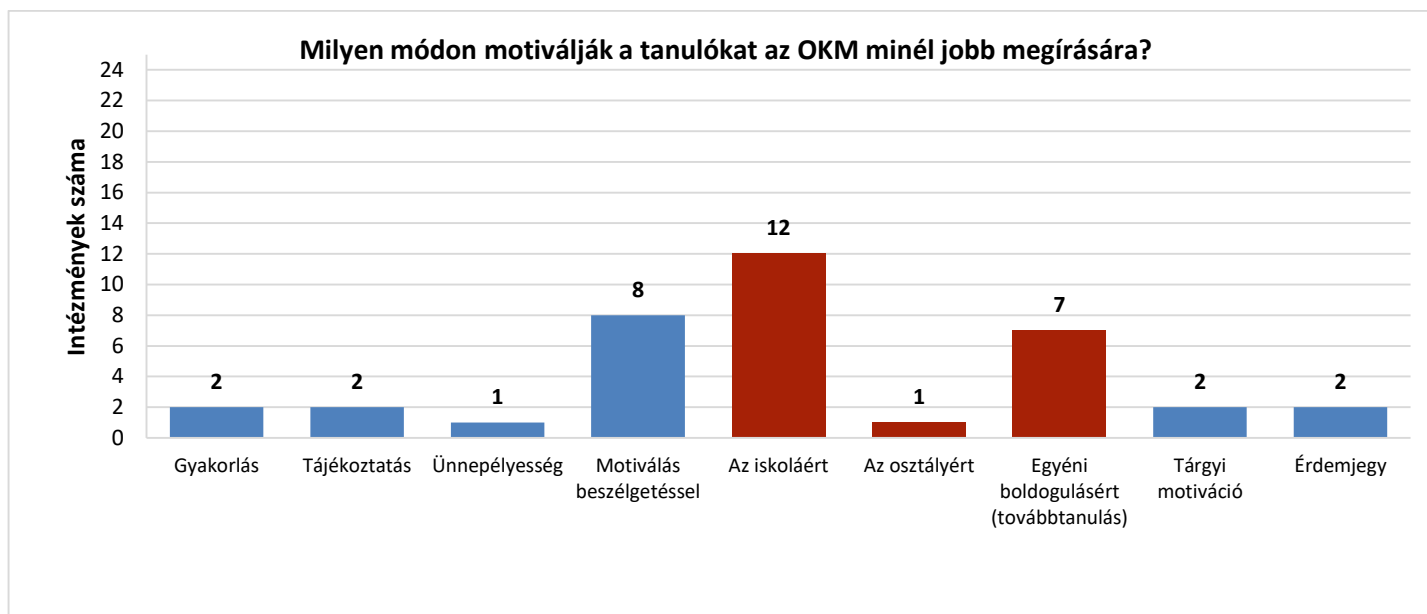
A kérdés megfogalmazásakor az IKT eszközök tanórai alkalmazásának mikéntjét nem határoztuk meg, ennek értelmezését a kitöltőkre bíztuk.

A 25 iskola közül egynek a kitöltője információ hiányában nem tudott válaszolni erre a kérdésre. A kitöltő 24 iskola átlaga 49,42% lett, vagyis a tanórák felében használják az IKT eszközöket. Ez meglátásunk szerint magas arány, de ezzel is elősegítik azt, hogy az országos kompetenciamérés alkalmával a tanulók gyakorlottan használják a digitális eszközöket.

A legkisebb arány 7% volt, a legmagasabb pedig 99%, amit az egyik gimnázium adott meg.

A tanulókat az OKM minél jobb megírására különféle módon motiválják.

Az erre vonatkozó kérdésre egy iskola nem adott érdemi választ. A 24 választ tartalmuk szerint elemekre bontottuk és a tartalmuk alapján kategóriákat képeztünk belőlük. (A kategóriák a diagramról leolvashatók.) Így összesen 37 db válaszuk volt.

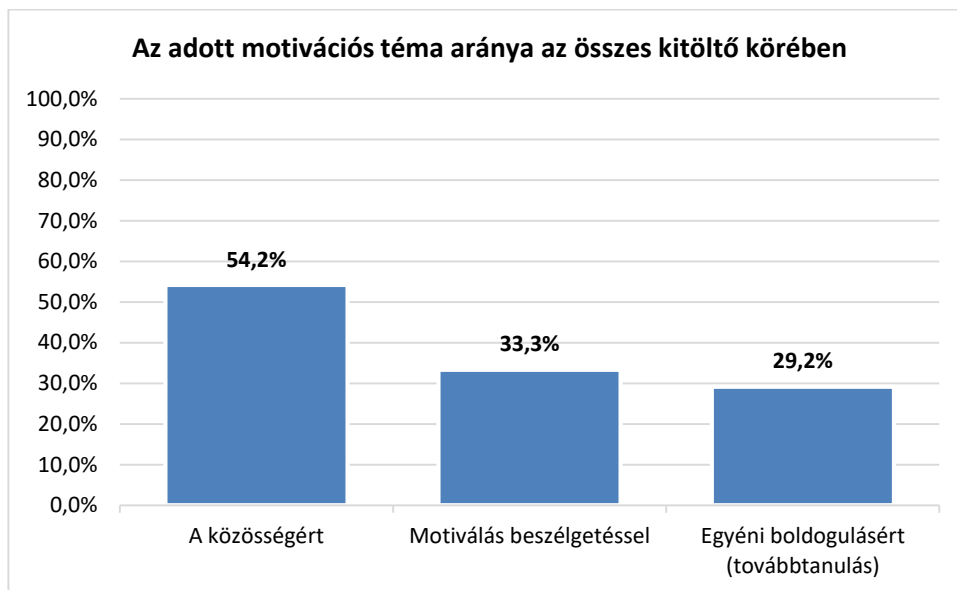
A Gyakorlást 2 iskola említette, ahogy a mérésről való tájékoztatást is. Egy iskola az ünnepélyességgel hangolja rá a tanulókat a teszt minél jobb megírására. 8 intézményben motiválják a tanulókat. Ez 2 intézményben osztályfőnöki órán történik, így vélhetően az osztályfőnök feladata. A 24 iskola felében a motiválás az iskola érdekeinek hangsúlyozásával történik. Egy iskolában az

osztályok közötti versenyt hirdetnek. 7 iskolában a tanulók motiválására az egyéni érdekeket hangsúlyozzák ki. Itt főként a továbbtanulás került szóba (bár mint tudjuk, az egyéni OKM eredményeket közvetlenül nem veszik figyelembe a felvételi pontszámok megállapításánál.)

2 iskolában a motiválás tárggyal (csokoládé), illetve a jövőbeni jutalmazás beígéréseivel történik.

2 iskolában a jó OKM eredményeket érdemjeggyel értékelik, illetve egy iskola írta, hogy a lemaradóknak fejlesztő foglalkozásokat írnak elő. (Ez utóbbi esetben a tanulóra ható motiváció valaminek az elkerülése.) Az érdemjeggyel való motiválást két középiskolában alkalmazzák.

A leggyakoribb motivációs módokat, témákat külön diagramon is összefoglaljuk:

A diagramról leolvasható, hogy az erre a kérdésre választ adó 24 iskola több mint felében (54,2%) a közösség érdekében végzett jó munkával motiválnak és az OKM eredmények ismeretében ez működik. (Az iskoláért kategóriához hozzávettük Az osztályért kategóriát is.)

Az iskolák harmadában a motiválás nem tér ki konkrét dolgokra, vagy legalábbis ezt a kitöltők ezt külön nem hangsúlyozták, de mindenképpen kérik, biztatják a tanulókat a tőlük telhető legjobb munkára. Az iskolák közel harmadában a tanulók egyéni érdekeit (is) szóba hozzák a motiválás során. Itt elsősorban a továbbtanulás eredményességével kötik össze az OKM teszt sikeres megírását. A két eredmény között a gyakorlatban szoros összefüggés van, bár ez adminisztratív szinten nincs összekötve.

Mivel a közösségért végzett erőfeszítés a leggyakoribb, így feltételezhetjük, hogy az iskola teljes szellemisége olyan, hogy a tanulók tudnak azonosulni az iskolával, az iskola célkitűzéseivel és az egyéni érdekeiken túl ezért is hajlandók tenni.

A 37 választ táblázatban is közreadjuk:

Gyakorlás	Folyamatos gyakorlással és gyakoroltatással	2
	Gyakorlási lehetőségekkel segítjük felkészülésüket	
Tájékoztató	A felmérésvezető részletesen tájékoztatja az osztályokat, szülőket	2
	Figyelemfelkeltéssel	
Ünnepélyesség	Ünnepélyes keretek között íratjuk a mérést, fekete-fehér ünneplőben jönnek.	1
Motiválás beszélgetéssel	Biztatás	8
	Pozitív megerősítéssel	
	A talentumokkal való sáfarkodás előtérbe helyezésével.	
	Önmagával szemben támasztott elvárás legyen, belső motiváció kialakítása	
	Buzdítás, felelősségtudat hangsúlyozása	
	Beszélgetések, osztályfőnöki órák témája	
	Osztályfőnöki beszélgetéssel, ráhatással	
Az iskoláért	Kérjük őket a lelkiismeretes munkavégzésre annak tudatában, hogy az eredmény nem csak az iskolának fontos	12
	Megértetjük velük, hogy a mérési eredmények az iskola megítélését befolyásolják	
	Szép szóval, meggyőző igazgatói beszéddel	
	Megkérjük a tanulókat, hogy vegyék komolyan	
	Szóban felhívjuk ennek fontosságára tanulóink figyelmét	
	Az iskolák közti versengésre való hivatkozással	
	Felhívjuk a figyelmüket, hogy törekedjenek minél jobb eredmény elérésére	
	Az értékelés, a mérés és következményeinek fontosságának hangsúlyozása	
	Az előző mérés eredményeinek bemutatásával	
	A tanulók érzékelik a pedagógusok elkötelezettségét is a mérés iránt	
	A gyerekeket a szülők is támogatják otthonról	
Hangsúlyozva, hogy a rendelkezésre álló időkeretet kitöltve a legjobb tudásuk szerint dolgozzanak, hiszen ez egy iskolai összérdek (és egyéni érdek) is.		
Az osztályért	Osztályok közötti versenyt hirdetünk	1
Egyéni boldogulásért (továbbtanulás)	Ez végig kíséri őket is a tanulmányaik során	7
	Beszélgetünk a mérések jelentőségéről pl. továbbtanulás	
	Hangsúlyozzuk a mérés saját fejlődésük szempontjából való jelentőségét	
	Az elért eredmény az ő tudását mutatja, ha továbbtanul, oda is viszi magával.	
	Elmagyarázzuk fontosságát, az eredmény továbbvitelének jelentőségét, főleg ez motiválja a diákokat	
	Hangsúlyozva, hogy a rendelkezésre álló időkeretet kitöltve a legjobb tudásuk szerint dolgozzanak, hiszen ez egy (iskolai összérdek és) egyéni érdek is.	
Egészséges versengés alakul ki közöttük a jó teljesítmény eléréseért.		
Tárgyi motiváció	Tárgyi motiváció (csokoládé)	2
	A jutalmazás lehetőségével	
Érdemjegy	Témazáró ötössel motiválunk, illetve, aki alul teljesít, az igazgató úrhoz megy szülővel elbeszélgetésre.	2
	5-öst kapnak a jó teljesítményért és a gyenge teljesítmény esetén fejlesztő foglalkozásokon kell részt venni.	

Összegzés

Az OKM mérésre való direkt felkészítés az iskolák közel háromnegyedében folyik, jellemzően minden évfolyamon. Ennek keretei a felkészítést tartó iskolák felében a magyar óra, további harmadában minden tantárgyi óra. A felkészítéshez ez esetek közel felében online elérhető tesztek, további bő harmadában régi (papíralapú) OKM feladatlapok másolatát használják.

Az OKM méréssel kapcsolatos tudásmegosztás a pedagógusok körében a 10-es skálán 7,04 átlagos gyakorisággal jellemző. A tudásmegosztás helyszíne az esetek egy-egy harmadában a munkaközösségi megbeszélés vagy a tanári szobában spontán módon kialakult beszélgetés, kisebb arányban a tantestületi értekezletek.

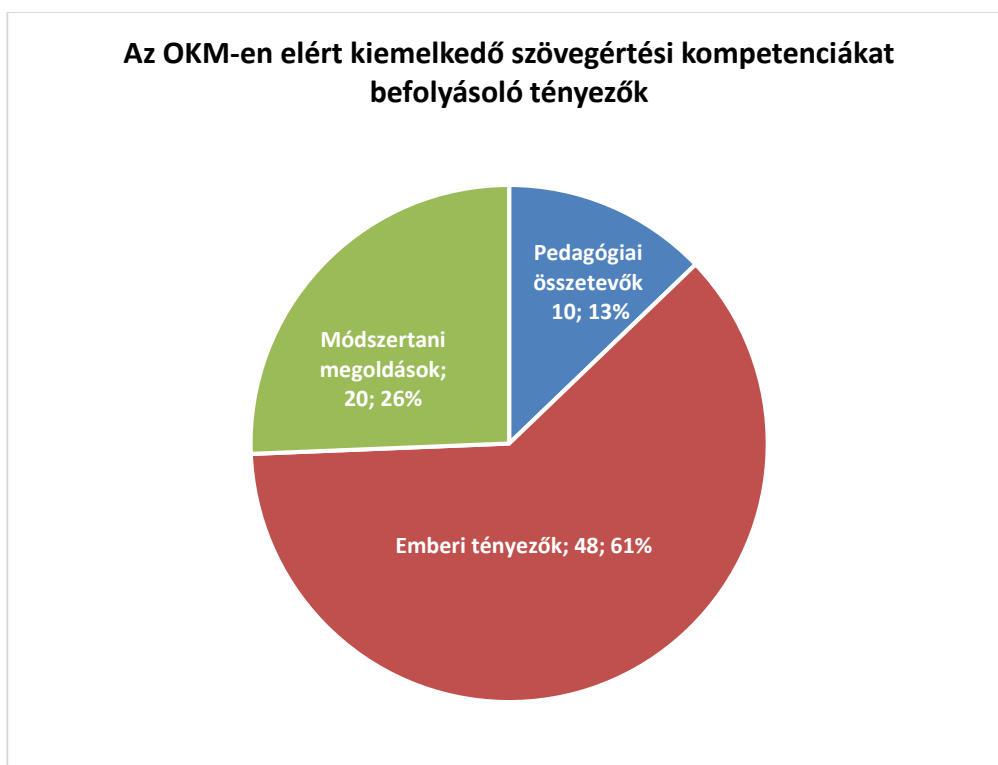
A megkérdezett iskolákban a tanórák felére jellemző az IKT eszközök használata.

A tanulókat az OKM minél jobb megírására különféle módon motiválják. Az esetek felében a motiváció alapja a közösségért végzett munka, másik 30%-ban az egyéni érdekek kerülnek előtérbe. A motiválás az iskolák harmadában beszélgetéssel (szóbeli ráhatással) valósul meg.

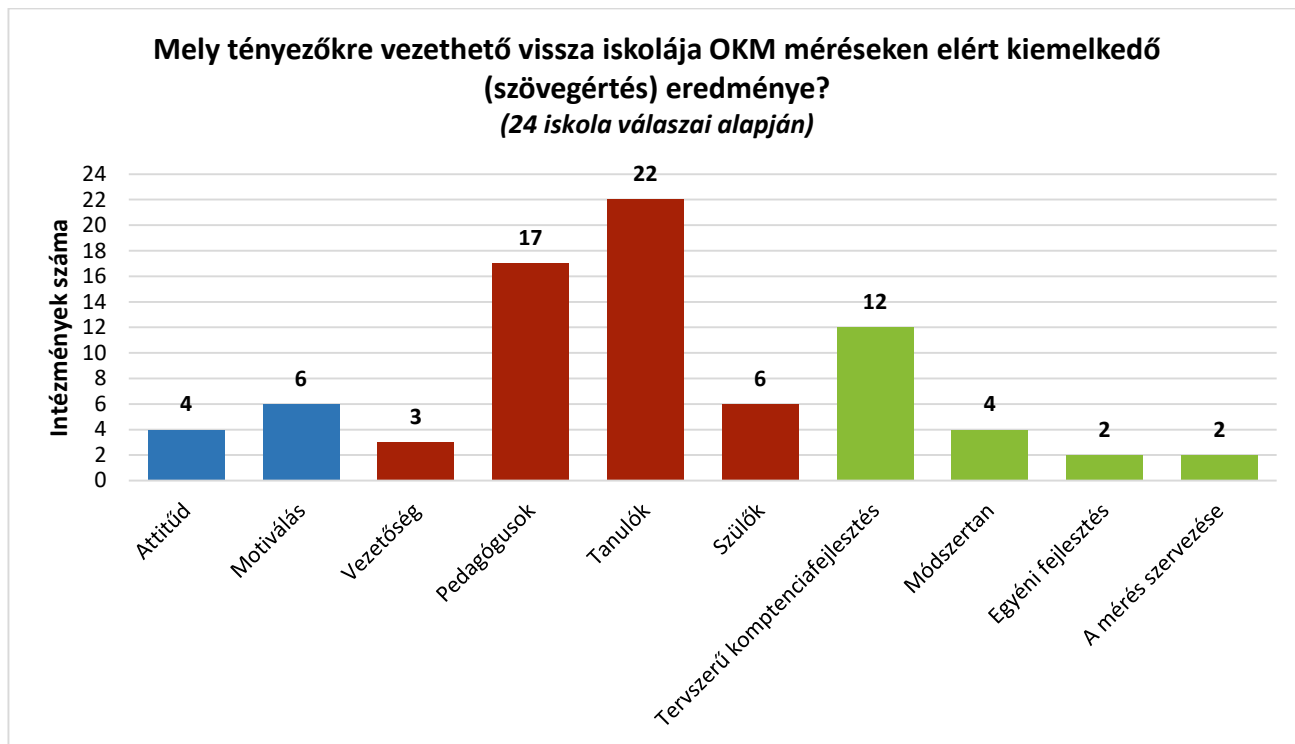
A kiemelkedő eredmény okai

A kérdőív zárásaként megkérdeztük a kitöltőket, hogy meglátásuk szerint mely tényezőkre vezethető vissza az elért kiemelkedő OKM szövegértés eredmény. A 24 intézménytől kapott szabad szöveges válaszokat (1 intézményből nem érkezett érdemi válasz) tartalmuk szerint részekre bontottuk. Így összesen 78 db elemet tudtunk beazonosítani.

Ebből a 78 elemből tartalmuk szerint kategóriákat képeztünk. A 3 nagy kategória a Pedagógiai összetevők, az Emberi tényezők és a Módszertani megoldások lettek. E három közül az emberi tényezők a legmeghatározóbbak, az összes válasz 61%-át teszik ki. A kiemelkedő eredmények elérésében a módszertani megoldások szerepét a válaszok negyede (26%) említette és a válaszok hetedét (13%) az általunk „Pedagógiai összetevők”-nek nevezett tényezők adták.

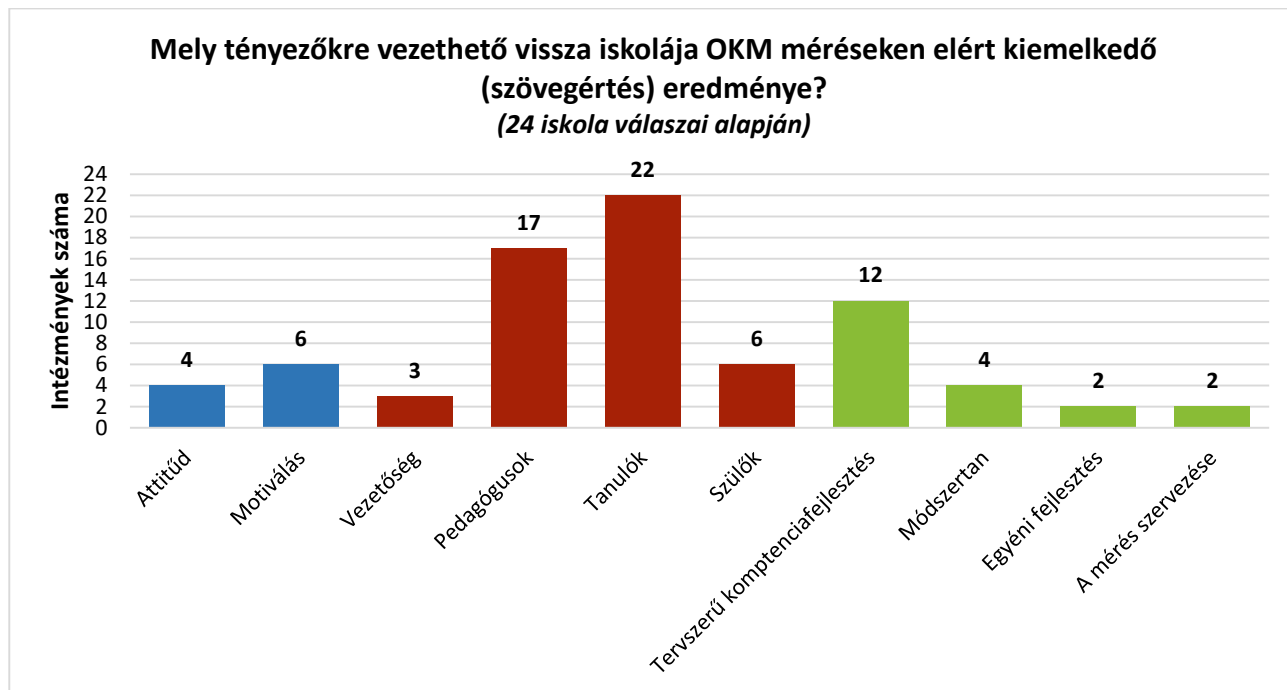
A három nagy kategóriát tovább bontva még pontosabb áttekintést kapunk a sikerhez vezető tényezőkről:

A Pedagógiai összetevőket a tudáshoz, a tanuláshoz kapcsolódó Attitűdökre és a Motivációhoz kapcsolható két nagy kategóriára bontottuk le. A motiválás jelentőségét 6 iskola is hangsúlyozta, míg a tudáshoz, a tudás értékéhez kapcsolódó pozitív attitűdöt 4 iskola említette. A konkrét válaszok:

Pedagógiai összetevők		
Attitűd	A tudás értéke	4
	A tudás értékének megbecsülése	
	Az iskola támogató, értékorientált légköre, a tanulás iránti pozitív attitűd erősítése	
	A pedagógusok komolyan veszik a mérésre való felkészítést	
Motiválás	Igyekszünk a gyerekeket motiválni arra, hogy vegyék komolyan a megmérettetést:	6
	A pedagógusok, vezetők nagyon fontosnak tartják, így a diákok felé is ezt a hitelességet tükrözik.	
	Meg tudják nyerni a gyerekeket a jó teljesítmény eléréséhez.	
	Az iskolájukat képviselik a mérés során	
	Az osztályközösségek pozitív, eredményt elérni akaró dinamikája	
	A tanulók és a szülők az iskolai feladatokat komolyan veszik	

A válaszok alapján a tudást az iskolákban értéknek tartják, a pedagógusok, a diákok, de még a szülők is motiváltak, hogy az iskola/osztályközösség/egyéni érdekből is jó eredményeket érjenek el az OKM méréseken.

Az általunk „Emberi tényezők”-ként meghatározott kategória 4 részre bontható. A válaszokból az iskola vezetősége, a pedagógusok, a diákok és a szülők OKM méréshez való hozzáállásáról nyerhettünk képet. Az ide sorolt 48 válasz közül 3 elem az iskola vezetésével kapcsolatos. Fontosnak tartják a vezetők elkötelezettségét, az intézmény stabil működését, amit tudatos, tervezett szakmai munkát biztosít.

A pedagógusokra, a pedagógusok munkájára 17 megállapítást is be tudtunk azonosítani. Az országos kompetenciamérésen elért sikereket az iskolák negyedében (6 válasz) szó szerint a szaktanárok magas színvonalú munkájával is magyarázzák.

Ehhez még további 4, hasonló tartalmú választ (Felkészült, tudatos tanárok, Az oktatás (magas) színvonala minden területen, A pedagógusok hozzáadott pedagógiai többlete, A pedagógusok módszertani megújulás iránti nyitottsága) is hozzászámolhatunk, így az iskolák harmadában az egyik meghatározó tényezőként a pedagógusok magas színvonalú munkáját tartják a siker egyik kulcsának.

A szakmai színvonal mellett a pedagógusok hozzáállása is nagyon jelentős szerepet kap. A lelkiismeretességet 4 iskolában, a pedagógusok együttműködését a jó eredmény érdekében 3 iskolában említették.

Emberi tényezők			
Vezetőség	A vezetőség elköteleződése a mérések fontossága mellett	1	3
	Az intézmény stabil szervezeti működése és tudatos vezetése biztosítja a pedagógiai munka következetességét és eredményességét.	1	
	Tudatosan tervezett szakmai munka	1	
Pedagógusok	A szaktanárok magas színvonalú szakmai munkája	6	17
	Felkészült, tudatos tanárok	1	
	Az oktatás (magas) színvonala minden területen	1	
	A pedagógusok hozzáadott pedagógiai többlete	1	
	A pedagógusok módszertani megújulás iránti nyitottsága	1	
	Elkötelezett, lelkiismeretes pedagógusok	4	

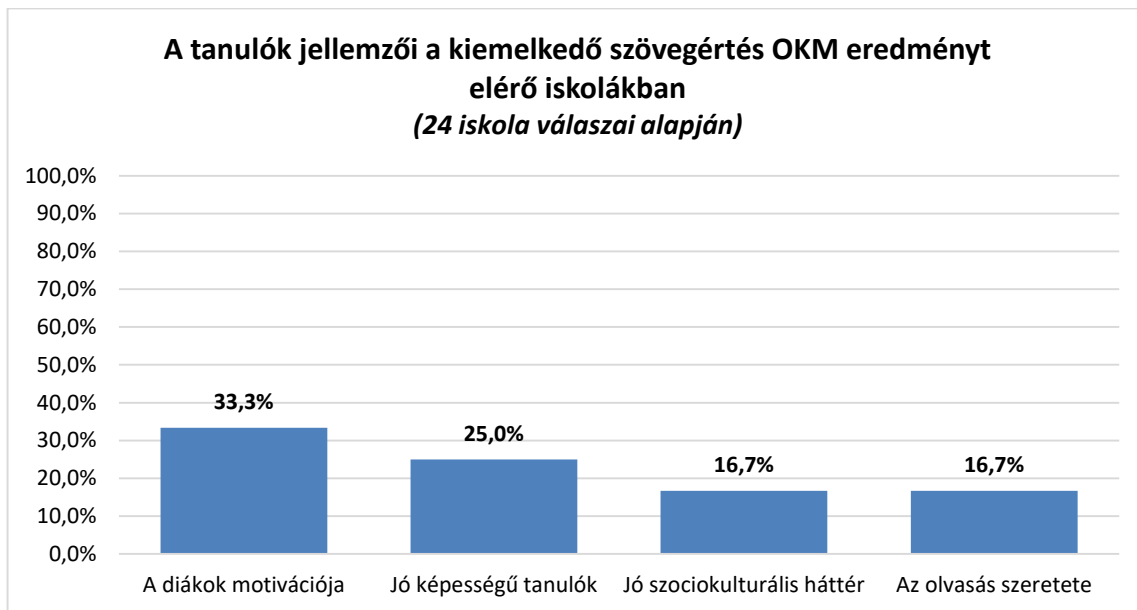
	A pedagógusok értékelő, elemző megbeszéléseket tartanak, megosztják tapasztalataikat egymás között.	1	
	Pedagógusok együttműködése	1	
	Tantestület egységessége	1	
Tanulók	Motivált diákok	7	22
	Megfelelés az elvárásoknak	1	
	Sok a jó képességű tanuló	5	
	Az egyes évfolyamok összetétele	1	
	A tanulók szociokulturális háttere	3	
	Fegyelmezési gondok nélküli tanórák en	1	
	Olvasottságuk, általános műveltségük kiemelkedő	1	
	Sokan olvasnak a gyerekek közül, látogatják a könyvtárunkat. Szakkör formájában olvasóklub működik.	1	
	Az önképzés igénye (az átlaghoz képest sokat olvasnak)	1	
	Gimnáziumunk tanulói hagyományosan jók a humán területek	1	
Szülők	A szülőkkel való jó együttműködés	2	6
	Támogató szülői háttér	1	
	A szülők elvárásai, az otthoni minták	1	
	A családok nagy részében korlátozzák a képernyőidőt	1	
	A szülők elfogadják a pedagógusok észrevételeit, javaslatait, velük korrekt, jó kapcsolatban vannak, ami segíti a mérés fontosságának elfogadtatását is.	1	

A legnagyobb számú válasz a tanulókkal kapcsolatban érkezett. A kapott 78 válasz közül minden 4. (28,2%) az iskola diákjaira vonatkozott. A legnagyobb gyakorisággal kiemelt tulajdonság a motiváltságuk volt. Ezt a 24-ből 8 iskolában, vagyis minden 3.-ban megjelent.

Az elért eredmények szempontjából a tanulók kognitív képességeit is fontosnak tartják 6 iskolában.

A tanulók szociokulturális háttere, a fegyelmezési gondok nélkül zajló tanórák 4 iskolánál (16,7%) kerültek felsorolásra. Egy-egy iskola speciális, a saját tanulóikra jellemző dolgokat írt, amelyek a humán tárgyak előtérbe helyezésére és az olvasás szeretetére vonatkoztak.

Áttekintve az arányokat, az iskolák harmadában a tanulók oldaláról a motiváció, negyedében a tanulók jó képessége és egy-egy hatodikban a jó szociokulturális háttér, illetve az olvasás szeretete a meghatározó a kiemelkedő eredmények elérésében.

Az „Emberi tényezők” kategória negyedik összetevője a szülők voltak. Ide 6 választ tudtunk besorolni. Ezekben a kitöltők hangsúlyozták, hogy a szülők otthoni elvárásai, a következetes nevelés, az iskola és a szülők együttműködése mind-mind előmozdíthatják a kiemelkedő eredmények elérését.

A „Módszertani megoldások” kategóriába sorolt válaszokat is további alkategóriákra bontottuk.

A „Tervszerű kompetenciafejlesztés”-be soroltuk azt a 12 választ, ami konkrétan a mérésre való felkészítésről, annak módjairól számolt be. „Módszertan” kategóriába az a 4 válasz került, ahol a kompetencialapú fejlesztés, a kooperatív technika, és a mérés-értékelés folyamatossága és a gyakoroltatás került említésre.

Módszertani megoldások		
Tervszerű kompetenciafejlesztés	A tudatos és folyamatos készülés	12
	Digitális kompetenciamérésre való tudatos készülés	
	Szövegértési kompetenciák tudatos, folyamatos fejlesztése	
	A szövegértési kompetencia folyamatos fejlesztése	
	Minden magyar órán történik olvasás és szövegértés fejlesztés, illetve más tanórákon is figyelnek erre a kollégák.	
	A tavalyi tanévtől koncentráltabban figyeltünk a szövegértés fejlesztésére, sokoldalúan, játékosan foglalkozunk vele, a sok kicsi sokra megy elv alapján gyakran csinálunk rövid kis szövegértés blokkokat.	
	Az ún. Kompetencia órák jógyakorlatával	
	Tanulásmódszertani hét jógyakorlatával - és annak hozadékaival	
	Rendszeresen készülnek feladatlapokkal, online feladatokkal	
	Hasonló feladattípusok előfordulhatnak a központi felvételi eljárás során is	
	Törekszünk arra is, hogy típusfeladatokat oldjunk meg, valamint arra is, hogy adott feladatot, feladatsort adott idő alatt kelljen megoldaniuk (afféle tréning-jelleggel).	
Munkaközösségünk rendszeresen szervez olyan versenyeket is, amelyeken az eredményes szerepléshez jó szövegértő képességre is szükség van		
Módszertan	Tudatosan felépített, kompetencialapú pedagógiai munka	4
	A pedagógusaink ismerik és alkalmazzák a kooperatív tanulástechnikát.	
	Folyamatos ellenőrzés-értékelés	

	Gyakoroltatással	
Egyéni fejlesztés	Kiemelendő a tanulók folyamatos célzott fejlesztése, beleértve a differenciált oktatást és a felzárkóztatást, valamint a tehetséggondozást.	2
	Egyéni fejlesztés és felzárkóztatás	
A mérés szervezése	A szaktanári felügyelet megalapozza a fegyelmezett és lelkiismeretes feladatmegoldást.	2
	A tanulóknak a 45 percet ott kell tölteniük a teremben	

Az egyéni fejlesztés fontosságát 2 intézmény emelte ki, és szintén 2 intézmény a mérés szervezése körüli teendőket emelte ki.

Az egyes sikertényezők áttekintésének zárásául álljon itt 2 válasz, melyekben mindenre kiterjedően összefoglalták a kiemelkedő mérési eredményekhez vezető tényezőket.

„A) a szövegértési kompetencia folyamatos fejlesztése B) a tudás értékének megbecslése C) fegyelmezési gondok nélküli tanórák D) motivált tanulók E) támogató szülői háttér F) elkötelezett pedagógusok” (Kölcsey Gyakorló Debrecen)

Összegzés

A tanulók az OKM mérés közvetlen alanyai, hiszen az ő teljesítményük adja a mérési eredményeket, így fontos az elkötelezettségük és a megfelelő motivációjuk, hiszen teljesítményük tükrözi az iskola pedagógiai munkájának eredményességét is.

A pedagógusok szerepe a kiemelkedő OKM eredmények elérésében több szempontból is meghatározó. A sikeres intézményekben tudatosan építik be az OKM tapasztalatait a tanításba, differenciált oktatást alkalmaznak, változatos tanulásszervezési és szövegfeldolgozási módszereket használnak, fejlesztik a tanulók szövegértési stratégiáit.

A tanulók motiválásával és a mérésre való tervszerű felkészítésükkel is a jobb eredmény eléréséért dolgoznak.

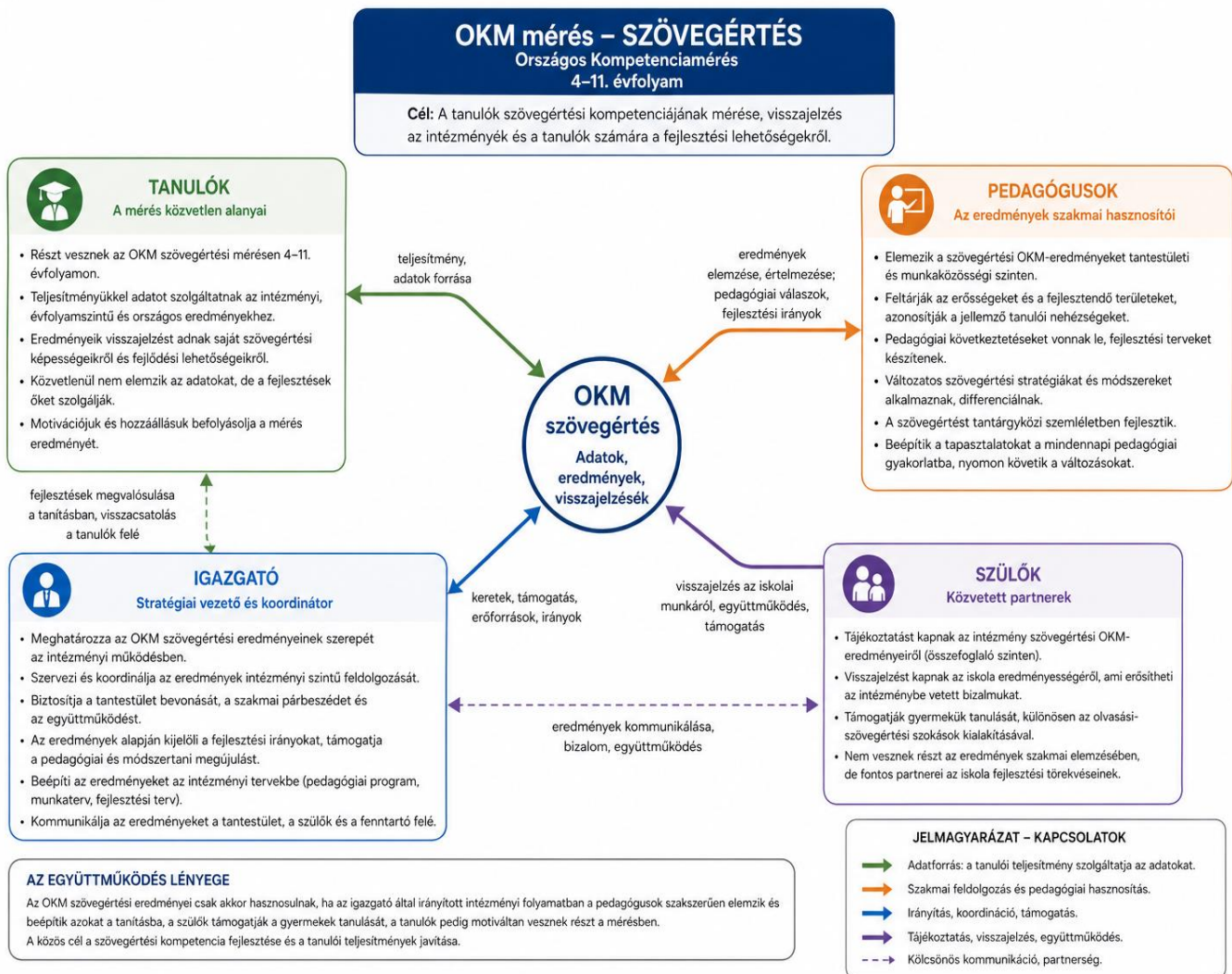
A mérés után elvégzik az eredmények értelmezését és feldolgozását, az adatok alapján meghatározzák a fejlesztési irányokat és reflektálnak saját tanítási gyakorlatukra, valamint tapasztalataikat megosztják kollegáikkal.

Az intézményvezető (igazgató) szerepe az Országos Kompetenciamérés (OKM) rendszerében kiemelten fontos, stratégiai jellegű. Rajta múlik, hogy az OKM milyen súllyal jelenik meg az intézmény működésében, az eredményeket pusztán adminisztratív adatként vagy fejlesztési eszközként kezeli-e.

Az igazgató felel azért is, hogy az eredmények megfelelően legyenek kommunikálva (tantestület, szülők felé) és ezáltal is erősödjön az iskola szakmai hitelessége.

A szülők szerepe az OKM mérésben közvetett, de nem jelentéktelen. Az iskolák tájékoztatják őket az eredményekről, számukra az OKM egyfajta minőségi indikátorként jelenik meg. Pedagógiai szempontból fontos a szülők szerepe, mert támogathatják a tanulók otthoni felkészülését, hozzájárulhatnak az olvasási szokások kialakításához és motivációs háttérrel biztosíthatnak gyermekeiknek.

Végezetül egy ábrán foglaljuk össze az OKM négy résztvevőinek feladatát, kapcsolatát:

Elemzésünket nem tudjuk nagy, sommás, rövid összegzéssel zárni, mert kutatásunk alapján a kiemelkedő OKM eredményekhez vezető út nagyon összetett, nem vezethető vissza egy-két okra.

A jó eredmények eléréséhez fontos, hogy a „főszereplők”, vagyis a tanulók munkáját az iskola vezetősege, a pedagógusok és a szülők is támogassák, így a siker ennek a közös munkának az eredménye.

⁴ MI felhasználásával generált tartalom. <https://chatgpt.com/> Készült: 2026. 04. 28.

1. Melléklet: A kutatásban részt vevő iskolák

A kutatásba bekerült iskoláknak/feladatellátási helyeknek köszönjük az együttműködést!

A kérdőívet kitöltő iskolák 2026-ban

	OM	Feladatellátási hely neve	Település
1.	035200	Rózsakerti Demjén István Református Általános Iskola és Gimnázium	Budapest
2.	200313	Szenczi Molnár Albert Református Általános Iskola	Budapest
3.	202738_003	Irinyi János ROK Tompa Mihály Általános Iskolája	Kazincbarcika
4.	201188	Balázs Győző Ref. Gimn. és AMI, Kéttannyelvű és Ált. Isk.	Miskolc
5.	029281	Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon 6 évfolyamos és 4 évfolyamos gimnáziumi képzés is	Miskolc
6.	029131	Pitypalatty-völgyi Református Körzeti Általános Iskola és AMI	Parasznya
7.	201670	Endrődi Sándor Református Általános Iskola és Kézilabda- Utánpótlásközpont	Alsóörs
8.	201682	Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda	Balatonfüred
9.	035305	Baár-Madas Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium (általános iskolai képzés)	Budapest
10.	035305	Baár-Madas Református Gimnázium (6 évfolyamos gimn. képzés)	Budapest
11.	201691	Csopaki Református Általános Iskola	Csopak
12.	031110_002	Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája	Debrecen
13.	031074	Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola	Debrecen
14.	201724_005	Eötvös József Református Oktatási Központ - Általános Iskola Eger	Eger
15.	200482_002	Fáy András Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Gomba
16.	035861	Karcagi Nagykun Református Általános Iskola és Talentum Óvoda	Karcag
17.	027953	Kecskeméti Református Gimnázium (4 évf.-os gimnáziumi képzés)	Kecskemét
18.	201743	Litéri Református Általános Iskola	Litér
19.	201665	Kálvin Téri Református Általános Iskola	Makó
20.	027413_013	Pécsi Református Kollégium Általános Iskolája	Pécs
21.	201700	Petőfi Sándor Református Általános Iskola	Sátoraljaújhely
22.	037768	Eötvös Loránd Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	Százhalombatta
23.	200145	Talentum Református Általános Iskola	Székesfehérvár
24.	029625	Kiss Bálint Református Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde	Szentes
25.	200950	Kálvin Téri Református Általános Iskola	Veresegyház

2. Melléklet: OKM szövegértés területen kiemelkedő iskolák kérdőíve

Tisztelt Intézményvezető!

Azért kerestük meg Önt, mert a legutóbbi (2025-ös) **országos kompetenciamérésen** tanulók **szövegértés területen** legalább három évfolyamon az országoshoz és mindkét viszonyítási csoporthoz mérten is **szignifikánsan jobb** eredményt értek el.

Gratulálunk ehhez a rendkívüli teljesítményhez, és kíváncsiak lettünk e kimagasló eredmény mögött megbújó munkára, sajátosságokra, módszerekre.

A Református Pedagógiai Intézetben egy kutatás keretében szeretnénk erről egy átfogó képet nyerni, hogy a tapasztalatokat összegezve, azokat közzé téve, segítsük a többi református iskolát is a minél jobb eredmény elérésében.

Köszönjük, hogy a kitöltéssel lehetővé teszi ennek megvalósulását!

Kérjük, mielőbb töltsse ki a kérdőívet! A kitöltés 15-20 percet vesz igénybe.

(Kérjük, hogy ha intézményükben többféle képzési típus is megtalálható, akkor válaszadás során azt a képzési típust tartsák szem előtt, amelyen sikeresen teljesítettek tanulók!)

Az OKM eredmények hasznosítása

1. Kérem, adja meg iskolája nevét! *(Szöveges válasz)*

2. Kérem, adja meg a kitöltő nevét, munkakörét! *(Szöveges válasz)*

3. Ismertetik-e az iskola OKM mérési eredményeit az iskola tanulóival? *(Egyszeres választás)*

Igen, a teljes tanulóközösséggel

Igen, a mérésben részt vett évfolyamokkal

Nem ismertetjük

Egyéb:

4. Az intézményi OKM eredményeket ismertetik-e a tantestülettel? Ha igen, milyen módon?

(Szöveges válasz)

5. Ismertetik-e a mérési eredményeket a szülőkkel, és ha igen, milyen módon? *(Szöveges válasz)*

6. Ismertetik-e az egyéni eredményeket a tanulókkal? Ha ismertetik, akkor milyen módon?

(Többszörös választás)

Tanórán megnézzük, értelmezzük az egyéni eredményeket

Osztályfőnöki órán megnézzük és értelmezzük az egyéni eredményeket

A tanulók figyelmét felhívjuk, hogy otthon nézzék meg az eredményeiket

Egyéb:

7. A kompetenciamérésen kiemelkedően jó egyéni eredményt elért tanulók részesülnek-e bármiféle külön elismerésben? Milyen módon? *(Szöveges válasz)*

A kiemelkedő OKM eredményekhez vezető út

8. Az intézményben ki végzi az OKM eredmények elemzését? *(Többszörös választás)*

Mérés-értékelési csoport

Igazgató

Igazgatóhelyettes

Az egyes mérési területekhez köthető szaktanárok

Külső szakember

Egyéb:

9. Van-e az intézményben pedagógiai mérés-értékelés végzettségű pedagógus?

Van

Nincs

10. A belső ellenőrzések során (PI. óralátogatás) szempont-e a szövegértéskompetenciafejlesztés megvalósulása? *(Szöveges válasz)*

11. A szövegértés kompetenciafejlesztés a tanmenetekben hangsúlyosan megjelenik-e?

Igen

Nem

12. Valósított-e meg az intézmény az elmúlt 5 évben szövegértési kompetenciafejlesztéshez kapcsolódó pályázatot?

Igen

Nem

13. Ha igen, mi volt a pályázat neve, vagy jelzése? (PI. TÁMOP stb.) *(Szöveges válasz)*

14. Melyik évfolyamon a legintenzívebb a szövegértés fejlesztése? *(Egyszeres választás)*

1. évf., 2. évf., 3. évf., 4. évf., 5. évf., 6. évf., 7. évf., 8. évf., 9. évf., 10. évf., 11. évf.

15. Milyen módszerekkel fejlesztik a tanulók szövegértési kompetenciáit? (Soroljon fel néhányat!) *(Szöveges válasz)*

16. Alkalmazzák-e az olvasási stratégiák módszerét? (Tary Blanka, Szegedi TE)

Igen

Nem

17. Van-e Önöknél a szövegértés kompetenciához szorosan kötődő tantárgyi iskolai belső mérés? (vagy vizsgának is nevezett számonkérés) kérem jelölje, hogy mely évfolyamokon!

	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar irodalom												
Magyar nyelv												
Olvasás												

18. Az intézményben folyik-e szövegértés/szövegalkotás területen tehetséggondozás?

Igen

Nem

19. Tanítanak-e a tanulóknak tanulási technikákat, módszereket?

Igen

Nem

20. Ha igen, melyik évfolyamon, milyen formában történik ez? *(Szöveges válasz)*

21. Feltérképezik-e az egyes tanulók tanulási stílusát?

Igen

Nem

22. Ha feltérképezik, kérem röviden írja le, hogyan veszik figyelembe az eltérő tanulási stílusokat?

23. Mennyire elterjedt Önöknél a kooperatív módszerek alkalmazása?

1= Nem alkalmazzuk 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Az órák túlnyomó többsége kooperatív módszerrel valósul meg

24. Milyen gyakori Önöknél a differenciált oktatás?

1=Nem alkalmazzuk 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Az órák túlnyomó többsége így valósul meg

25. Van-e az intézményben magyarból/szövegértésből korrepetálás/felzárkóztatás? *(Szöveges válasz)*

26. Ha van, akkor milyen gyakoriságúak ezek a felzárkóztatások?

27. Van-e az iskolában fejlesztőpedagógiai ellátás?

Van

Nincs

28. Van-e az iskolában iskolapszichológusi ellátás?

Van

Nincs

Az OKM mérésre való felkészítésről

29. Történik-e Önöknél kifejezetten a kompetenciamérésre való felkészítés? *(Egyszeres választás)*

Nem

Igen, a mérésbe újonnan belépő évfolyamokon

Igen, minden évfolyamon

Egyéb:

30. Ha van ilyen felkészítés, akkor az milyen keretek között zajlik? *(Többszörös választás)*

Magyar órán

Minden tantárgyi órán

Külön délutáni foglalkozás keretében oldanak meg feladatokat

Osztályfőnöki órán

Egyéb:

31. Ha van Önöknél felkészítés, ahhoz milyen forrásból származó anyagot használnak? *(Többszörös választás)*

Régi (papíralapú) OKM feladatlapok másolatát

Online elérhető tesztek

RPI szaktanácsadói által készített tesztek

Egyéb:

32. Jelölje a skálán, hogy mennyire jellemző az Önök intézményében a pedagógusok között a belső tudásmegosztás OKM témában

1= Egyáltalán nem jellemző 2 3 4 5 6 7 8 9 10 = Bevált gyakorlata van

33. Ha jellemző a tudásmegosztás, akkor milyen formában valósul ez meg? *(Többszörös választás)*

Munkaközösségi megbeszéléseken

Tantestületi értekezleten

Spontán módon a tanári szobában

Egyéb:

34. A tanórák kb. hány százalékában alkalmazzák az IKT eszközöket a tanulók kompetenciafejlesztésére? *(Szöveges válasz)*

35. Milyen módon motiválják a tanulókat az OKM minél jobb megírására? *(Szöveges válasz)*

Összegzés

36. Mit gondol, mely tényezőkre vezethető vissza iskolája OKM méréseken elért kiemelkedő eredménye? *(Szöveges válasz)*